

Imblanzirea scorpiei

PERSOANELE

UN LORD

CRISTOFOR SLY, căldărai bețiv

PERSOANELE PROLOGULUI

CÎRCIUHAR&ASA

PAJUL

Slujitori, actori, vînăUH.

PERSOANELE PIESEI

BAPTISTA, nobil bogat din Padova

VINCENȚIO, nobil bătrîn *ăln* Pisa

LUCENȚIO, Hui lui Vincențio PETRUCHIO, nobil din Verona

GREMIO \

HORTENSIOJ petitorii Bianchei

\ slujitorii lui / Luci

TRÂNIO

BIONDELLO / Lucentio

GRUMIO\ slujitorii lui CURTIS / Petruohio

UN PEDAGOG BATRIN, (care e¹ pus să joace rolul lui Vincențio)

CATARINA 1 fiicele lui BIANCA / Baptista O VĂDUVA

Un croitor,"un pălăriei", slujitori de-ai lui Baptista și de-ai lui petruchio.

Acțiunea se petrece cînd la Padova, cînd la conacul lui Petrucliio, la țarS,

PROLOGUL

SCENA 1

înainte a unei cîrcinmi. In cîmp. Intră Sly, urmării de cîrcinmăreasă.

SLY Am să-ți scarmăn spinarea, pe legea mea.

CÎRCIUMĂREASA La stîlp, ticăloșiile.

SLY

Ticăloasă ești tu. Neam de neamul meu n-a fost ticălos. Poți citi asta și-n cronici: noi Sly-i am sosit aici cu Richarel Cuceritorul¹. Așa că, *paucas pallabris!* Lasă lumea să-și vadă de drum. Sessa!

CÎRCIUMĂREASA

Zi, nu vrei să-mi plătești paharele pe care le-ai spart, nu?

¹ Sly vrea să spună William Cuceritorul (n.t.)

n

SLY

Nu, nici o lețcaie. Țin'te bine, Ieronime, du-te-n patul tău cel rece și-ncălzește-te că-ți trece.

CÎRCIUMĂREASA

Las' că-ți știu eu leacul. Mă duc s-aduc straja de noapte.

SLY

Poți s-aduci și straja de dimineată și straja de amiază și straja de scară... Am să mă lămuresc cu ei, cu legea-n înînă. Nu mă clintesc de-aici nici mort. Dacă vine, las' pe mine!

(îS"e culcă la pămînt și adoarme. Se aud sunete de corn de vînătoare. Intră un lord întorcîndu-se de la vînătoare, însoțit de mai mulți vînători și de alți slujitori de-ai săi.)

;

LORDUL

Să porți de grijă ciinilor, te rog. Abia se ține Merriman, sârmanul! Pe Clowder să-1 așezi lingă târcatul Ce latră tare. Spuneți, micul Silver Cum s-a purtat, la capătul potecii? Pierdut-au urma ceilalți. Nu l-aș da Pe douăzeci de galbeni.

ÎNȚIUL VINĂTOR

Ba Iman este

La fel de vrednic. A-nceput să latre De-ndată ce-a pierdut din ochi vînatul. Și-a mirosit, din nou, pierduta urmă.

Credeți-mă, e cel mai bun din toți.

LORDUL

Nu știi ce spui. De-ar fi și Echo iute Ca dînsul la picior, l-aș socoti

12

De zece ori mai vrednic. Să le dați Mîncare bună. Să vedeți de ei. Căci mîine mergem iar la vînătoare.

ÎNȚIUL VÎNĂTOR Milord, prea bine.

LORDUL

Ce-o mai fi și asta? E mort? Sau beat? Vedeți de mai răsuflă.

AL DOILEA VÎNĂTOR

Răsuflă el. De n-ar fi încălzit Cu bere neagră, patu-n care zace Prea rece-ar fi să doarm-așa adînc 1

LORDUL

Ce vită nemaipomenită 1 Zace

Ca porcul, în țărînă 1 Cruntă moarte!

Cît de urîță ți-e icoana 1 Vreau,

Băieți, să facem cu bețivul ăsta

O încercare. De i-am duce-n pat,

L-am îmbrăca în haine noi, și-n deget

I-am pune și inele, lîngă pat

I-am așeza un prînz îmbelșugat.

Și cînd s-o deștepta, în jurul lui

Să fie slujitori supuși, nu credeți

Că bietul cerșetor și-ar pierde mintea?

ÎNȚÎIUL VÎNĂTOR Nu poate face altfel, zău, milord 1

AL DOILEA VÎNĂTOR Grozav se va mira, cînd s-o trezii

13

LORD UL

Ca de un vis frumos, de-o plăsmuire

Lipsită de temeii. îl ridicăți.

Să fie gluma bine chibzuită.

11 duceți în odaia cea mai bună.

Și atîrnați tablouri voluptoase

Pe toți pereții. Presărați arome

Pe capul lui murdar; și parfumați

Cu lemn mirositor prin încăpere.

Să pregătiți și muzică, să-i cînte

O dulce și cerească melodie

Cînd s-o scula. Iar cum deschide gura,

Să-i spuneți cu-o adîncă plecăciune:

„Ce poruncește înălțimea voastră?”

Să-i țină unu-n față un lighean

De-argmt, și plin cu apă parfumată

De trandafiri, împodobit cu flori.

Al doilea ibricul, și ștergarul.

Al treilea să-i țină. și să-i spuneți:

„Nu vă spălați pe mîini, măria voastră?”

Să fie gata altui cu o haină

Bogată, să-l întrebe care straie

Ar'vrea să-mbrace; altul să-i vorbească

De caii și de cîinii lui. Să-i spună

Că soața lui tînjește, datorită

îmbolnăvirii lui. Să-l faceți astfel

Să creadă că mult timp a fost lunatic.

Și cînd va spune cine e, răspundeți

Că a visat, căci e un lord puternic,

Nimica altceva. Să fiți dibaci,

Iubiții mei. Va fi o desfătare,

De știți să vă purtați cu iscusință.

ÎNȚÎIUL VÎNĂTOR

Milord, vă-ncredințez, vom fi cu toții îndemînatici, astfel că va crede Că e întocmai cum îi spunem noi...

14

LORDUL

Hai, luați-lbinișor, și-n pat cu ell Și, cînd se scoală, fiți la locul vostru.

(Vînătorii V ridică pe. Sly; ne aude o trimbiță.)

Ce trâmbiță răsună? (*Iese un slujitor.*) S-ar putea
Să fie-un nobil călător, și poate,
Ar vrea, aici, să caute odihnă. (*Reintră
slujitorul.*)

Ei? Ce e?

SLUJITORUL

Niște comedianți, milord. Și-ar vrea să joace-o piesă-n fața voastră.

Poftește-i.

Prieteni.

LORDUL

(*Intră mai mulți actori.*) Bine ați venit la noi,

ÎNȚIUL ACTOR Mulțumim măriei voastre.

LORDUL Voiți să stați cu mine noaptea-asta?

AL DOILEA ACTOR De e pe voia înălțimii voastre...

LORDUL

Cu mare drag. Mi-l amintesc, îmi pare, Pe-acest flăcău... Juca pe cel mai mare Din fiii unui moșier...

Făceai

15

O curte îndrăcită unei fete De nobil. Numele ți l-am uitat Dar ți-ai jucat atât de bine rolul încât juram
că ești oarecând să pari.

ÎNȚIUL ACTOR Cred că de Soto¹!-! vorba, înălțime.

LORDUL

Adevărat. Jucați cu-ndemînare.

Acuma ați sosit la noi la vreme.

Am pus la cale-o glumă, și-am avea

Nevoie și de iscusința voastră.

Avem aici un lord, și-ar vrea s-asculte

La noapte piesa voastră. Dar mi-e teamă

Să nu vă țineți rîsul, căci purtarea

îi este cam ciudată; n-a văzut

în viața lui o piesă — s-ar putea

Să vă mirați atât de cum se poartă,

încît să rîdeți în neștire, și

Să-l mîniați într-astfel; căci, v-o spun:

Doar de-ați zîmbi măcar, s-ar supăra...

ÎNȚIUL ACTOR

Să nu te temi, milord; ne-om ține rîsul. Oricît ar fi de caraghios.

LORDUL

(*unui slujitor*)

Vezi, măi,

Să-i duci la cuhne: bine să-i primiți, Ai grijă ca nimic să nu lipsească.

(*Ies actorii cu slujitorul.*)

¹ Soto este unul dintre personajele principale ale comediei *Femeia mulțumită*, de Beaumont și Fletcher (n. t.).

Chemați-mi pajul, pe Bartolomeu,

Și să se-mbrace ca o doamnă mare.

Pe urmă să-l conduceți în odaia

Bețivului, și să-i purtați respect.

Și să-l numiți: „înalta noastră doamnă 1”

Mai spuneți-i, de vrea pe plac să-mi fie,

Să se arate manierat, întocmai

Cum a văzut că nobilele doamne

Se poartă cu bărbații lor: la fel

Să fie cu acest bețiv, vorbindu-i

încet, curtenitor, supus. Să-i spună:
„Ce poruncește înălțimea voastră?
Iubita voastră soață este gata
Să vă arate-ntreaga ei iubire
Și datoria ei". Cu-mbrățișări
Și sărutări, să-și odihnească fruntea
Pe sînul lui; să izbucnească-n lacrimi
De fericire, că-nsănătoșit
își vede soțul, care, șapte ani
De-a rîndul, s-a crezut un cerșetor
Sărman și prost. De nu cunoaște rostul
Femeilor, să plîngă la poruncă,
Să-și dea atunci cu ceapă pe la ochi;
Pitită-ntr-o năframă, i-e ușor
Să-și moaie-n lacrimi focul ochilor.
Hai, cît mai iute îți voi da porunci
Pe urmă-amănunțite. (*Iese. un slujitor.*) Știu
că pajul

Va izbuti să-și facă-un chip suav, Plăcut și gingaș, plin de vino-ncoace. De-abia aștept s-aud cum îi va spune Bețivului: „Iubitul meu bărbat", Și cum și-or ține rîsul cei de față, Cîstindu-l pe țăranul necioplit. Mă duc să-i sfătuiesc, să-i potolesc, Căci, de-și vor pierde cumpătul, rîzînd, Nu iese totul cum mi-am pus în gînd.

16

SCENA 2

O odaie de culcare în casa lordului. Sly, într-un halat bogat, înconjurat de slujitori care-i înfățișează straie de preț, un ibric, un lighean etc. Intră lordul, îmbrăcat ca un slujitor.

SLY

Pentru numele lui Dumnezeu, dați-mi un pahar de bere 1

ÎNTÎIUL SLUJITOR Nu vrea măria ta un pic de Xeres?

AL DOILEA SLUJITOR Sau poate vrea să guste din bucate?

AL TREILEA SLUJITOR Ce haină vrea inilord să-mbrace astăzi?

SLY

Eu sînt Cristofor Sly. Nu-mi mai spuneți nici măria ta, nici milord. Xeres n-am băut în viața mea. Iar dacă vreți să gust din bucate, dați-mi ceva afumături. Și nu mă mai tot întrebați ce haină vreau să-mbrace astăzi. Căci n-am mai multe haine decît spinări, nici mai mulți ciorapi decît picioare, nici mai multe ghetete decît tălpi. Ba uneori am chiar mai multe picioare decît ghetete, sau am niște ghetete de-mi rămîn degetele pe dinafară.

LORDUL

Vă mîntuie cît mai degrabă cerul De gîndurile-aeestea 1 Cum se poate S-ajungă-un om cu vază și puternic, Bogat și prețuit de toți, să fie Atît de chinuit de duhul rău?

SLY

C m? Vrei să spui să sînt nebun? Nu sînt eu oare Cristofor Sly, feciorul bătrînului Sly de la Burton Heath¹? Din naștere cioflingar, din deprindere coțcar, mai pe urmă și ursar iar acuma căldărar?

Întrebați-o ne Mariana Ha'cket, hangîța cea dolofană de la Wincot², dacă nu mă știe. De nu vă va spune că-i sînt dator paispe gologani pentru o cană de bere, să mă socotiți cel mai sfruntat mincinos din toată creștinătatea. Heil Nu sînt scrîntit la minte! Ia priviții...

ÎNTÎIUL SLUJITOR Vai! Cît o amar îți pe doamna voastră 1

AL DOILEA SLUJITOR Și cum vă plîng de milă slujitorii!

LORDUL

Așa se face că vă ocolește

Tot neamul vostru casa, alungat

De chipu-n care vă purtați. Milord,

Gîndiți-vă la nașterea înaltă

A înălțimii voastre. Din surghiun

Chemați-vă atâtea amintiri
Din vremi apuse; iar aceste visuri
Becisnice le surghiuniți din minte.
Priviți la slujitorii voștri dragi:
Stau toți în jurul vostru, și sînt gata
Să-și facă datoria, la im semn
De-al- vostru. Nu vreți muzică? Vă rog
Să ascultați: Apollo însuși cîntă.

¹ *Burton Heath*, e un cătun de 20—30 case pe **drumul** de la Strafford on Avon spre Oxford (n.t.).

Wincot e un alt cătun în Warwickshire, aproape de Strafford on Avon, unde a locuit Robert Arden, bunicul după mamă al lui Shakespeare (n.t.).

2*

19

(*Muzică.*)

Privighetori, în colivii de aur,
Cînta-vor. Vă e somn? Un pat mai moale
Ca al Semiramidei vă așteaptă,
Cu dulci dorinți. Voiți să vă plimbați?
În calea voastră vom așterne flori.
Voiți să călăriți? E șaua pusă
Pe cai, iar frîul lor e-mpodobit
Cu perle și-aur. Sau cu șoimul
Vreți să vînați? Se-nalță șoimii voștri
Mai sus ca, dimineața, ciocîrlia.
Vreți să vînați? Fac cîinii-o hărmălaie,
De crezi că surpă-a cerurilor boltă,
Sîrînd ecoul văilor adinei.

ÎNTÎIUL SLUJITOR

Sau cerbi vreți să vînați? Cu cîinii voștri Mai iuți decît zglobia căprioară Și ageri cum e ciuta...

AL DOILEA SLUJITOR

Sau, vă plac

Tablourile? V-arătăm îndată Pe Adonis pe malul unui rîu. Ascunsă printre trestii, Citereea¹ Le-alintă,
cu aprinsa ei suflare, Ca boarea unui vînt șăgalnic...

LORDUL

Sau,

Pe mîndra Io, cînd era fecioară, Și cum a fost surprinsă și sedusă. E-așa frumos, că parc-o vezi
aieva...

¹ *Citereea*: Zeița Verms, al cărei loc favorit era insula Citera (n.t.).

20

AL DOILEA SLUJITOR

Sau Dafne, prin pădure rătăcind, De spini zgîriată astfel, că ai crede Că sîngerează-aieva. Iar Apollo,
Vazînd-o astfel, plînge. Zugrăvite-s Și sîngele, și lacrimile, toate, Cu multă măiestrie...

LORDUL

Sînteți numai

Un lord, nimica alta, doar un lord. Soția voastră este mai frumoasă Ca orișice femeie de pe lume.

ÎNTÎIUL SLUJITOR

De nu i-ar fi zbîrcit atîtea lacrimi, De dorul tău, obrazii, n-ai afla Făptură mai frumoasă-n lumea-
ntreagă. Nici uneia nu-i este mai prejos.

SLY

Sînt lord? Și am asemenea soție? Visez? Sau pîn-acum a fost un vis? Nu dorm: privesc, aud, vorbesc,
miros Parfumuri dulci, și pipăi stofe moi. Pe viața mea, sînt lord! Cu-adevărat! Și nu sînt căldărari! Și
nu mai sînt Cristofor Sly! Ei bine, să-mi aduceți Soția, s-o vedem puțin la față. Și rogu-vă, un păhărel
de bere.

AL DOILEA SLUJITOR Nu vă spălați pe mîini întîi, milord? (*Îi aduc un ibric, un lighean și ștergarul.*)

Ce bine-mi pare! Cîta fericire

Că v-ați venit în fire! O! De-ați fi

21
22

încredințat că sînteți iarăși lord! Parc-ați visat, de cinsprezece ani. Parcă dormeați, cu ochii larg deschiși.

SLY

Cum? Cincisprezece ani? Tiil Strașnic somn ! Și n-am vorbit nimic în vremea asta?

ÎNȚÎIUL SLUJITOR

Ba da, milord, dar numai vorbe proaste. Deși culcat într-un iatac bogat. Spuneați c-ați fost pe ușa dat afară Și pe-o hangîță tot o blestemați, Spunînd că vreți s-o dați în judecată, Din pricină că vă punea pe masă Stacanele pe jumătate goale. Iar uneori spuneați că se numește Cecily Hacket...

SLY

Da, e fata care La circiumă slujește...

AL TREILEA SLUJITOR

Nu, milord,

Voi nu cunoașteți circiumă, nici fată, Nici oamenii pe care i-ați numit, Ca Stephen Sly, sau John cel dolofan, Sau Peter Turf, sau Henry Pimpernell, Și alte-asemeni douăzeci de nume De oameni care-n veci n-au fost pe lume, Și nimenea nu i-a văzut vreodată l

SLY

Să fie Domnul binecuvîntat Că m-am înzdăvenit!

TOȚI Amin.

SLY

Băieți, Vă mulțumesc. Și n-am s-o uit', să știți.

(Intră pajul, îmbrăcat femeiește, cu suită.)

PAJUL Ce face nobilul meu soț?

SLY

Păi, bine.

Haleală e destulă. Unde este Soția mea?

Cu dînsa?

PAJUL Aici, milord. Ce vreți

SLY

Ești nevasta mea? Nu-mi spui „Bărbate”? Să mă cheme-aceste slugi Milord; dar pentru tine sînt: bărbate.

PAJUL

Iubite soț și lord: miîlord și soț, Eu sînt ascultătoarea ta soție.

SLY 0 știu. Dar eu cum trebuie să-i spun?

LORDUL Milady.

23

Cum? Alice milady, poate. Sau Joan milady? Spune.

LORDUL

Doar milady,

Atîta; astfel lorzii își numesc Soțiile.

SLY

Milady și nevastă, Se spune c-am visat, și c-am dormit Vreo cinsprezece ani, sau și mai mult.

PAJUL

Așa-i; și mie mi-au părut treizeci, De patul tău atîta-ndepărtată!

SLY

E mult! Să mă lăsați cu dînsa singur. Hei, slujitori! Vă dezbrăcați, milady. Poftim la mine-n pat.

PAJUL

Stăpîn slăvit,

Te rog să mai aștepți o noapte, două, Sau, pîn-apune soarele. Mi-a fost Oprit de vraci — de teamă că v-apucă Din nou străvechea boală — să m-apropii De patul vostru. Și nădăjduiesc Că nu mai e nevoie și de alte Temeiuri, în afară de acesta.

24

SLY

Păi așa cum stă treaba, foarte anevoie am să pot ăbda'atîta vreme. Dar nu mi-ar veni la socoteală nici

să cad iarăși pradă aiurărilor. Așa că am să mai rabd, ce pot să faci Oricît mi-ar da ghes patima!...

(Intră un slujitor.)

SLUJITORUL

Milord, actorii înălțimii voastre, Aflînd de lecuirea voastră, vin Să joace o hazlie comedie. Precum e sfatul medicilor voștri, Văzînd că întristarea vă îngheață Din cale-afară sîngeie îi* vine, Și că melancolia zămislește Delirul, au crezut c-ar fi cu cale Să ascultați o piesă, ca în minte S-aveți doar veselie, desfătare, Să puneți capăt negrei supărări Și viața astfel să v-o prelungiți.

SLY

Strașnic! Îmi pare bine! Spune-le să joace! Comedia asta nu e giumbușluc de bîlci, cs U crăciun, cînd se-apucă unul și face tumbe?

PAJUL

Ba nu, milord. Ceva cu mult mai vesel. Ceva țesut cu mare-ndemînare...

SLY Așa? Atunci e-o pînză, o abâ?

PAJUL E un fel de poveste.,*

25

SLY

Binel Vom vedea! Milady nevastă, stai la dreapta mea. Și lasă lumea să se-nvîrtă toată! Mai tineri nu ne facem niciodată!

(Se așază.)

ACTUL I

SCENA 1

Padova. O piață. Intră Lucentio și Tranie.

LUCENȚIO

Da, Tranio, dorința mea fierbinte Adusu-m-a la Padova, orașul Ce este leagăn artelor frumoase. Sosit-am în Lombardia, mănoasă Grădină a Italiei. Și tata Călătoria mi-a-ncuviințat-o, în credincioasa-ți întovărășire. Să zăbovim puțin, să chibzuim Cum să începem cît mai iscusit învățătura-naltelor științe. Orașul cetățenilor sfătoși Mi-a dat lumina zilei, mîndra Pisă. Iar tatăl meu, un negustor de vază, Vestit în lumea largă, se coboară Din Bentivoglii¹. Iară eu, Lucentio, Feciorul lui, crescut-am la Florența.

-Bentwoglio; vestită familie nobilă din Bologna, oraș stăpînit 'e ainsa în veacurile al XV-lea și al XVI-lea n.t.).

Și, ca să-i pot îndeplini nădejdea Pe care-a pus-o-n mine, mă silesc Să-ncununez, cu vrednicia mea, Averei tatii. Deci, iubite Tranio, Pe timpul cît voi învăța aici M-oi strădui să dobîndesc virtutea Și-acea înaltă parte-a-nțelepciunii Ce caută s-atingă fericirea, înalta-ncununare a virtuții. Să-mi spui părerea ta. Venind aici La Padova, din Pisa, sînt. ca unul Ce-a stat într-o băltoacă, și se vede în adîncimea mării cufundat» Nesățios cercînd să-și stingă setea.

TRANIO

Mi perdonate, scumpul meu stăpîn,

Eu simt la fel ca voi, și-s fericit

C-ați hotărît să căutați dulceața

Filozofiei. Dar vedeți, stăpîne,

Oricît de mult am proslăvi morala,

Virtuțile, să ne ferim să fim

Sau stoici, sau nesimțitori, sau astfel

De credincioși moralei celei aspre

A lui Aristotel, încît s-ajungem

Să-l credem pe Ovidiu de prisos.

Vă folosiți de logică din plin,

Retorica v-o presărați în vorbe,

Să vă desfete cîntul, poezia.

Băgați de seamă însă, nu cuprindeți

Din metafizică și matematici

Decît atît cît mistuie stomacul.

Acolo unde nu e vreo plăcere,

Nu-i nici folos. într-un cuvînt, signore,

Să învățați doar ce vă e pe plac.

LUCENȚIO

îți mulțumesc. Mi-ai dat prețioase sfaturi. De-ar fi sosit acuma și Biondeîlo

28

Ne-am fi putut găsi și noi o casă. Să ne primim prietenii pe care Aicea ni-i vom face. Stai o clipă. Ce-o fi cu lumea asta?

TRANIO

Vreo solie Să ne ureze bun venit aici...

(Intră Baptista, Catarina, Bianca, Gremio și Hortensio.)

BAPTISTA

Vă rog, signori, lăsați-mă în pacer Prea bine știți cât sînt de hotărît Să nu-mi mărit copila cea mai mică Mai înainte de-a găsi un soț Acelei mari. De o iubește vrul Pe Catarina, dintre dumneavoastră, Cum vă cunosc, și vă iubesc, vă-ngădui Sa-i faceți curte cât vă e pe plac.

GREMIO

Mai bine-i facem cușcă! Prea e rea 1 Nu vrei, Hortensio, astfel de nevestă?

CATARINA

(către. Baptista)

Te rog, signore, vrei cu orice preț La pețitorii-aceștia să mă vinzi?

HORTENSIO

Cum? Pețitori ai spus? La ce ți-e gîndul? Nici n-ai să ai, de nu te îmblînzești!

CATARINA

Nu-ți fie teamă, domnule. Știu bine Că n-ai făcut nici drumul jumătate

29

Ca să-mi pătrunzi în suflet. Aș fi gata Să-ți pieptăn toată claua dumitale De păr, c-un scăunel cu trei picioare, Să te boiesc pe chip, ca pe smintiți...

HORTENSIO Ferește-mă de-așa un diavol, Doamne 1

GREMIO O Doamne 1 Și pe mine 1

TRANIO

(încet, lui Lucențio)

Ei, stăpîne,

îmi pare c-o s-avem cum să petrecem: Codana e smintită, mi se pare, Sau e grozav de rea.

LUCENȚIO *(încet, lui Tranio)*

Dar în tăcerea

Surorii ei ghicesc o gingășie, O cumpătare fără semeție! Taci I S-ascultăm!

TRANIO

(încet)

E bine spus, stăpîne. Ssst! Și priviți-o; cât vă e pe placi

BAPTISTA

Da, domnilor, voi face cum v-am spus. Bianca, du-te-n casă; nu fi tristă. Te voi iubi la fel de mult, mereu, Copila mea...

30

CATARINA

O trîntoră frumoasă 1 Mai bine: Pune-i degetul sub pleopă, Poate-așa o să priceapă!

BIANCA

Fii mulțumită, sora mea, că sînt Atît de urgisită. Dragă tată, Mă-nchin, plecată, hotărîrii tale. Mi-or fi tovarăși cărțile și cîntul, Să le deprind, cu rîvnă, meșteșugul.

LUCENȚIO

(încet)

Ascult-o, Tranio: e Minerva însăși 1

HORTENSIO

Signor Baptista, astfel de ciudat Vrei să te porți? Îmi pare foarte rău Că încercarea noastră are darul S-o supere pe Bianca...

GREMIO

Vrei, Baptista,

S-o pui în colivie, doar de dragul Acestui diavol, și s-o faci să poarte Ponosul limbii ei împielite?

BAPTISTA

Vă țineți firea, domnilor. Îmi este

Nestrămutată hotărîrea. Bianca,

Iu, du-te-n casă. (*Bianca iese.*) Știu că poezia

Și arta, muzica, îi plac... de aceea

Sînt hotărît să-i iau destoinici dascăli

S-o-nvețe cîntul. Dacă tu, Hortensio,

Sau voi, signore Gremio, cunoașteți

31

Vr-un dascăl, să-l trimiteți cît mai grabnic.

De-i dascăl iscusit, l-oi răsplăti

îmbelșugat, să pot să dau într-astfel

Copilelor o creștere aleasă.

Cu bine-acum. (*Catarinei*) Tu poți rămîne aici]

Mai multe am cu Bianca să vorbesc.

(*Iese.*)

CATARINA

Socot că aș putea să plec și eu, Așa-i? Auzii Să-mi socotească timpul Să nu știu cînd să stau și cînd să plec! Hal

(*Iese.*)

GREMIO

Poți să te duci și la mama dracului! Ai atîtea daruri; că n-are să-și piardă nimeni vremea cu tine. Iubirea noastră nu-i chiar atît de mare, Hortensio, încît să nu putem ajunge să ne roadem unghiile, lăsînd-o să mal încezească.

Plăcinta noastră e crudă deocamdată pe amîndouă fețele. Totuși, de dragul scumpei mele Bianca voi căuta să găsesc, prin orice mijloc, ua om în sta s-o învețe tot ce-i place, și i-l voi trimite tatălui ei]

HORTENSIO

Și eu voi face la fel, signore Gremio. Dar încă uni cuvînt, te rog. Cu toate că rostul potrivniciei noastre nu îngăduie vreo tomeală, află totuși — e vorba dea ceva care ne privește pe amîndoi — că, dacă mai vrena să intrăm în casa iubitei noastre Bianca și să fim mai departe potrivnici ca să-i cîștigăm iubirea, trebuie să ne străduim să-ndeplinim mai cu seamă un lucru!

GREMIO

Care, rogu-te?

HORTENSIO Păi, signore, să-i găsim un soț surorii ei.

GREMIO Un soț? Un diavol?

HORTENSIO Am spus: un soț.

GREMIO

Am spus: un diavol. Crezi oare, Hortensio, oricît de bogat i-ar fi părintele, că s-ar putea afla un bărbat atît de smintit încît să se cunune cu iadul?

HORTENSIO

Crezi, Gremio, că, dacă este mai presus de răbdarea noastră să-i îndurăm cicălelile, nu mai sînt flăcăi de treabă pe lume — numai să putem da de ei — care să se hotărască s-o ia cu toate cusurile ei și cu toată zestrea ei pe deasupra?

GREMIO

N-aș putea să spun. Despre partea mea, dacă ar trebui să-i capăt zestrea în asemenea chip, aș prefera să fiu biciuit în fiecare dimineață, ia răscruce de drum!

HORTENSIO

Pe cîntea mea, după cum spui și dumneata, e greu s-alegi merele bune de cele putrede. Oar hai să mergem. Ue vreme ce această piedică legiuită ne face iarăși prieteni, trebuie să ne păstrăm prietenia pînă ce vom găsi «n bărbat pentru juca mai mare a im Baptista snV. ^{V?}DYⁿK^{adul} astfel fiicei mai mici să-si aleagă soțul la „ndui ei.

Atunci vom fi iarăși vrăjmași. Dulce "ca! fericit bărbatul care o va" căpăta de sotici!

32

³ ■■■ Shake;
peara voi. l

33

Cel care va alerga mai iute va căpăta în dar inelul Ce zici de asta, signore Gremio?

GREMIO

Fiel Aș dăruia cel mai strașnic armăsar din toată Padova numai să-l pot îndupleca pe vreunul să-nceaj să-i facă curte și să ajungă apoi s-o pețască, s-o cuc rească, să ajungă să-i împărtășească patul! și să casa de ea.

Hai să mergem (*lese cu Hortensio*).

TRAN IO

E oare cu puțință ca iubirea
Să vă cuprind-atîta de năprasnic?

LUCENȚIO

O Tranio, pîn-am simțit și eu
Cît e de-adevărat, n-aș fi crezut
Să fie cu puțință! Am simțit
Săgețile iubirii-n tulburarea
Ce m-a cuprins, pe cînd priveam la d.însi
îți pot mărturisi acum, în taină,
Tu carc-mi ești mai drag decît i-a fost
Reginei din Cartagina, odată,
Iubita-i slujitoare, Anna, Tramo, ■
Că ard, că mă topesc, că mă sfîrșesc,
De n-o voi cucerii pe fat'-aceasta
Atît de dulce. Dă-mi un sfat prielnic,
Căci știu că vrei să-mi vii într-ajutor.

TRANIO

Stăpîne, nu e timpul să vă cert: Din inimă iubirea greu se scoate. De vreme ce iubirea v-a cuprins, Rămîne doar un lucru de făcut: Redime te *captum quam queas minimo*.¹

LUCENȚIO

îți mulțumesc, băiete. Hai să mergem, îmi e destul atît. Și nu-mi rămîne Decît s-ascult de sfatu-ți iscusit»

TRANIO

Atît de mult, stăpîne, ați privit-o Pe fată, că trecut-ați ou vederea Din toate, ce era mai nimerit.

LUCENȚIO

Ba da ! Pe chipul ei am contemplat Suava frumusețe a fiice) Lui Agenor¹ ce l-a făcut pe Zeus Cîndva pe țărml Cretei să-ngenunche.

TRANIO

Atîta doar? Cum? N-ați băgat de seamă Cînd sora ei r. început să strige De-abia puteau urechile s-o rabde?

LUCENȚIO

Ah, Tranio! Văzut-arn cum se mișcă Frumoasele ei buze de mărgean ! Suflarea ei îmbălsăma văzduhul Și tot ce are, dulce e, și sfînt l

TRANIO (*aparte*)

E vremea să-l mai scot din amețeală!

(*tare*)

Vă rog să vă treziți din vis, signore. ■ Vă întăriți și sufletul și minte,-, °

¹ Iii limba latină: Ești prins, caută acum să te răseumM eît mai ieftin (n.t.)

P»

34

3*

De vreți s-o cuceriți. Atît de rea,
De zgriptoroaieă-i sora ei mai mare,
încît, atîts timp cît tatăl ei
Nu va scăpa de dînsa, și iubirea
Vă va rămîne tot neprihănită,
Căci tatăl fetii-n casă-a zăvorît-o,
Să nu-l mai plictiseacă pețitorii,

LUCENȚIO

Ah, Tranio, ce crud părinte are! Dar spune-mi, auzjtu-l-ai spimînd Că vrea să-i ieie dascăli, s-o învețe?

TRANIO Doar planul meu pe-aceasta e clădit!

LUCENȚIO Și eu am chibzuit la fel.

TRANTO

Signore, E unul și același planul nostru...

LUCENȚIO Mi-i spune-ntîi pe-al tău.

TRANIO

în strai de dascăl Vă travestiți, să-i dați învățătură. Nu-i planul vostru?

LUCENȚIO

Da, să-l încercăm ?

S6

TRANIO

Dar nu se poate. Cine va rămîne în locul vostru-n Padova, să fie Feciorul lui Vincențio? Să-nvețe în locul lui., să-i țină casa? Cine îi va primi prietenii la masă?

LUCENȚIO

A! Basta! Liniștește-te! Pe noi Nu ne-a văzut pe-acea încă nimeni Și nici nu poate cineva să știe Privind la chipuri, cine e stăpînul Și cine este sluga. Prin urmare Tu, Tranio, vei fi stăpîn, în locul-mi Vei ține casă, masă-mbelșugată. Și slujitori, precum aș face-o eu. Eu am să fiu un altul: din Florența, Din Napoh, sau vreun sărac din Pisa. Hai, Tranio, m-am hotărît. Îmbracă Mantaua mea. Poftim și pălăria. Cînd va sosi Biondello, să asculte De tine, numai limba să și-o ție.

TRANIO

De este voia voastră... (*Schimbă hainele.*)

Sînt silit

Să vă ascult, căci astfel de poruncă Mi-a dat, la despărțire, tatăl vostru: „S-ascuți de fiul meu, să-i fii supus!” Deși nu cred că se gîndea la asta! Lučențio sînt deci! îmi pare bine! Lučențio îmi e nespus de drag!

LUCENȚIO

Lučențio să fii, iubite Tranio; Și lasă-l pe Lučențio să fie îndrăgostit, și sluga ta, ca astfel Să pot s-o cuceresc pe dulcea fată

37

Âl cărui chip rănit-mi-a privirea!

Dar ială-l pe Biondello (*Intră Biondello.*)

Unde-ai fost, .Nemernicule?

BIONDELLO

Unde-am **lost**, stăpîne? Kaiti! Ce s-a mîmplat? CUHI l-ai lăsat Pe Tranio veșmîntul să ți-l fure? I l-ați furat cumva pe-al Jui? Sau poate **Voi** amîndoi... Ce s-a-ntîm_j)Iat, vă rog?

LUCENȚIO

Ia vino-ncoae, neghiobule! Nu-i vreme Să faci pe măscăriciul! **Fii** cuminte! Tovarășul tău Tranio mi-a luat Și straietele, și-nfățișarea, astfel **Să-mi** vie-n ajutor. M-am îmbrăcat Cu haina iui. Abia sosit aicea **M-am** luat la ceartă cu un padovan Și l-am ucis. Mi-e teamă c-aș fi fost Recunoscut. Deci, cată să-S ascuți, îți poruncesc. Voi căuta să plec în taină din oraș, să-mi mîntui viața. M-at înțeles?

BIONDELLO (*aparte*)

N-am înțeles nimica! (*tare*)

Da, domnule.

LUCENȚIO

Nici jiumele de Tranio SS nu-) rostești, căci Tranio-i acum Lucent io...

38

BIONDELLO

Tii! Ce noroc pe dînsu! De-ași fi și eu o dată-n locul lui!

TRANIO

Ce bine-ar fi dorința să mi se-ndeplinească: Cu fata iui Baptista să se căsătorească Lučențio! Băiete, îți cer acum și eu, De-ti este drag stăpînul, să fii la locui tău. Cu toată lumea să te porți cuminte. Doar cînd rămînem singuri, ține minte, Sînt pentru tine Tranio. Oriunde îți sînt stăpîn. Ai înțeles, răspunde?

LUCENȚIO

Rai, Tranio, să mergem, îți mai rămîne-un lucru: treci și tu în rîndul pețitorilor. Să știi Că am și eu temeiurile mele, Ce-n cumpănă atîrnă foarte grele.

(*lese.*)

ÎN AVANSCENĂ,

INTÎIUL SLUJITOR

Milord, ați adormit. iNu ascultați piesa? SLY

Ba da, pe sfînta Ana! Strașnică piesă, neapărat!

Mai e ceva? ' .

PAJ UL

Abia s început, milord. ' .

SLY

E o piesă grozavă, doamnă milady ! De s-ar termin* mai repede !

39

SCENA 2

înaintea casei iui Ilorteiisio. Intră Petruchio și Grumio.

PETRUCHIO

Te-am părăsit un timp, Verona mea, Să-mi văd aici, în Padova, amicii, Și mai ales pe cei mai drag din ei, Pe cel mai încercai din ei, Hortensio. Îmi pare că e casa lui aceasta. Hai, Grumio, nemernicule, bate. Îți poruncesc!

GRUMIO

Să bat, domnule? Pe cine să bat? L-a jignit careva pe înălțimea voastră?

PETRUCHIO Măgarule, îți spun să-mi tragi aici o lovitură bună!

GRUMIO

Să vă trag una, domnule? De ce oare, domnule? Cine sînt eu, domnule, ca să vă trag una, domnule?

PETRUCHIO

Neghiobule, îți spun să dai cu sete, Sau te pocnesc de nu te vezi, băiete!

GRUMIO

Grozav de certăreț s-a mai făcut! De m-aș încumeta să dau, știu bine Ce mi s-ar întâmpla...

PETRUCHIO

A! Nu vrei să lovești? Pofitim încoace! (*ii ia de urechi*)

U tu ce e muzi? Wiți place? Știi ce-i un sol? Un fă?

GRUMIO (*cade, zbierind.*)

Mi-a-nnebunit stăpînul!

Au! Ajutor!

PETRUCHIO

Haide, bate, Îți poruncesc, măgarule, o dată!

HORTENSIO

(*intrind*)

Hei! Ce s-a întâmplat? Bătrînu I meu prieten Grumio! Și buiiul meu prieten Petruchio! Ce vînt v-aduce pe la Verona?

PETRUCHIO

Signor Hortensie, ne-mpaci cu vorbe bune? *Con tutto ii cuore ben Irooato*¹, cum s-ar spune.

HORTENSIO

*Alia noslra casa ben venulo, mollo honorato, signor mio Petruchio*². Ridică-te Grumio, ridică-te. Vom împăca noi toată cearta asta.

GRUMIO (*Se ridică.*)

Ce tot îndrugă pe latinește³ stăpînul meu n-are nici în clin nici în mîneacă acum cu ce-am pățit. Dacă nici așa nu-i un temei legiuit să ies din slujba lui!

¹ În limba italiană: „Îți spun din toată inima bine te-am găsit! (n.t.)

² În limba italiană: „Bine ai venit în casa mea, prea onorate signor Petruchio (n. t.).

Shakespeare uită că scena se petrece într-un orăciș italian Și ca Grumio nu pulea să ia fraze italienești, deci din graiul •ui obișnuit, drept citate latin«ști (n.t.)

40

Ia judecați și dv., domnule: îmi poruncește să-l i_o| vese și să-i trag una cît pot de tare, domnule! Vă-ntreb: se cuvine oare să se poarte astfel o sluo-a cu stăpînul ei? Care să fi ajuns pe cît îmi pot da seamă la vreo treizeci și doi de ani, sau cam pe-aproapej

O ! De voia să-l bat Acel de Sus,

Mai rău, desigur, o pățeam, nespus !

PETRUCHIO

Neghiob și fără minte. Știi, Hortensio, I-am poruncit să bată-n poarta casei, Și n-a voit, obraznicul, s-asculte!

GRUMIO

Auzi! Să bat la poartă! Cerule! Nu mi-ai spus ras-i picat: „Să-mi tragi aici o lovitură bună"... „Să dai cu sete"...

„Bate, măgarule, îți poruncesc"... Și acum| vii cu lovitura-n poartă?

PETRUCHIO Neghiobule, sau pleci, sau taci din gură!

HORTENSIO

Petruchio, răbdare. Sînt chezașul

Lui Grumio. Păcat că v-ați certat!

Bătrînul, credinciosul, mucalitul

Tău Grumio! Ia spune-mi, drag prieten,

Ce vînt prielnic te-a adus aicea,

La Padova, departe de Verona?

PETRUCHIO

E vîntul care-i mînă-n lumea largă Pe tineri, ca să-și caute norocii. Departe de cămin, căci n-au prilejul Depririderi prea alese să ciștige Acolo. Scurt, Hortensio, .această-i Povestea mea. Iubitul meu părinte,

42

Antonio, e mort. Am hotărît Să mă însor și să mă-mbogațesc Cît voi putea. În pungă am parale. Și am plecat

prin lume s-o cutreier.

HORTENSIO

Petruchio, de ,m-aș încumeta

Să-ți spun pe șleau, ți-aș da, de vrei, pe loc

O soață zgrițoroaică. N-ai avea

De ce să-mi mulțumești. Dar află, totuși,

Că-i foarte înstărită. Însă mi-ești

Prea bun prieten să te duc la dînsa.

PETRUCHIO

Signor Hortensio, între vechi prieteni

Cum sîntem noi, incap puține vorbe.

De știi cumva vreo fată, care este

Atîta de bogată, ca să-mi fie

Solie — știi că urmăresc doar zestrea! —

Să fie ca iubita lui Florențius!

De slută, sau bătrînă ca Sibila,

Și rea precum Xantipa lui Socrate,

Ba chiar mai rea, nu m-ar speria de fel,

Și nici nu mi-ar înăbuși iubirea.

Chiar dac-ar fi la fel de furtunoasă

Ca marea Adriatică. Venit-am

La Padova, să mă căsătoresc

Cu zestre. Dacă e îmbelșugată,

Și căsnicia-i binecuvîntată!

GRUMIO

^ Vezi, domnule? Îți spune răspicat ce are pe suflet. >>ari-i bani destui, și-l poți însura și cu o păpușă, Cavalerul Florențius făgăduise să se însoare cu o vrăjitoare groaznică la chip, cu condiția ca ea să-i tîlmăcească o enigmă «e care atîrna viața lui. Subiectul e tratat de poetul englez ?L <f 0-1408) ^ Poemul lui latin „*C. nfessio Amantis*”.

Si *t* pe GcTM pe scenă Sn *Perkles* _

43

sau cu o jucărie din danielă; sau cu o babă fără vreun', dinte-n gură, năpăstuită de tot atîtea metehne cîți cinzeci și două de gloabe. Nimic n-ar spune, zău .Numai zestrea să fie cît de mare !

HORTENSIO

De vreme ce-am ajuns »șa departe, Petruchio, ce-am început în glumă Hai să-ncheiem, acum. Sînt în stare

Să te ajut să-ți iei, aici, soție Și cu destulă zestre, și frumoasă, Și tînără, crescută ca o fată De nobil.

Are-o singură meteahnă, Dar e destul: e rea, cicălitoare, Sălbatică, atît din cale-afară, Incît, sărac să fiu, și n-aș primi S-o iau de soață, de mi-ar da o mină De aur !

PETRUCHIO

Ei, Hortensie! Nu știi Ce poate face aurul! Ia spune-mi Ce nume poartă tatăl ei, atîta. Chiar de-ar răzni mai tare ca furtuna Cînd toamna cade fulgerul din nouri, Vreau s-o cunosc.

HORTENSIO

Părintele-i, Baptista Minola se numește, om de vază, Avut. Pe ea o cheamă Catarina, Și gura i-e în Padova vestită.

PETRUCHIO

Pe tatăl ei îl știi; pe dînsa, nu. Baptista cunoscutu-'a pe tata.

44

Nici nu mai pot, Hortensie, să dorm, De n-arn s-o văd mai repede. Mă iartă De plec acum... Sau mergi la ea cu mine?

GRUMIO

Te rog, domnule, lasă-l să plece cîtă vreme e-n toana asta. Pe cuvîntul meu, dacă l-ar cunoaște și dînsa tot atît de bine ca și mine, ar înțelege că puțin îi pasă de cicăleală. Poate să-i spună în față că e un ticălos, sau alte asemenea vorbe: n-ar avea habar! Dar dacă începe dînsul o dată să zbiere, e vai de capul ei! Pot să vă spun, domnule, că, de i s-ar împotrivi cît de puțin, o pățește! Îi arde una cît ai zice pis, de-i sar ochii din cap! Nu-l cunoașteți, domnule!

HORTENSIO

Petruchio, așteaptă ! Merg la tine. Comoara mea e-n casa lui Baptista: El ține giuvaerul vieții mele, Frumoasa Bianca, fata lui cea mică, Ascunsă de privirea tuturor Acelora ce vor să-i ceară mîna, Crezînd cu neputință să-și găsească Vreodată Catarina un bărbat Din pricina cusurului pe care Ți l-am dezvăluit. A dat porunci Să nu

mai vină nimenea la Bianca, Cît timp afurisita Catarina Nu-și va găsi un soț.

GRUMIO

Auzi poreclă ! „Afurisita Catarina” ! Iată Un nume minunat pentru-așa lată!

HORTENSIO

Prietenul Petruchio, de vrea, îmi poate da prilejul să m-arăt

45

în robă neagră îmbrăcat, în fața Bătrînului Baptista, ca un dascăl De muzică, și s-o învăț pe Bianca. Și astfel aș avea îngăduința S-o pot vedea în fiecare zi, Și fără să le dau de bănuț.

GRUMIO

(*aparte*)

Poftim! Asta nu-i ticăloși! Ia priviți cum își stoarce mintea tineretul să-i păcălească pe bătrîni!

(*Intră Gremio, urmat de Lucenlio, deghizat și cu cărți sub braț.*)

GRUMIO (*strigă*)

Stăpîne, stăpîne, ia privește în jurul tău; cine vine acolo, ha?

HORTENSIO

Taci, Grumio. Acesta m-a rivalizat. Petruchio, să stăm mai la o parte.

GRUMIO

Un strașnic pețitor! Ce amoresc ! (*Se retrage.*)

GRUMIO

E foarte bine! M-am uitat pe listă: Sînt bine-alese cărțile. Voi pune Cît mai frumos, mai gingaș să le lege. Sînt numai cărți de dragoste ! Să cauți Să nu-» citești vreo altă carte. Sigur Că mă pricepi. Pe lingă ce-ți va da Baptista, am s-adăug multe daruri.

46

Ai grijă ca aceste manuscrise Să fie cît mai dulce parfumate, Căci dînsa e mai dulce ca parfumul Cel mai îmbătător.

Dar ia să-mi spui: Din ce vrei să-i citești?

LUCENTIO

Din orișice li voi citi, voi căuta să fie

De dumneavoastră vorba. De-aceasta Să fiți încredințat. E ca și cum Ați sta în locul meu. Și poate cînd Voi folosi cuvinte mai alese. De nu sînteți, signore, cărturari

GREMIO Ce mare lucru e învățătura!

GRUMIO Ce mare bou mai este stîrpitea !

PETRUCHIO

Taci, Grumio!

HORTENSIO

Sst! Grumio (*pășind înainte*). Te ție Domnii-n

pază, Signore Gremio!

GREMIO

Bine te-am găsit,

Signor Hortensio. Știi unde mă duc? Eu lui Baptista i-am făgăduit Să-i caut un profesor pentru Bianca Și am avut norocul să-l găsesc Pe tînă! Kul acesta, învățat

47

Și cu purtări alese. Pentru Bianca E foarte potrivit, în poezie Și-n alte cărți, și doar din cele bune, K foarte priceput, te-ncredințez.

HORTENSIO

A! Bine ! Am găsit și eu un domn

Ce m-a făgăduit că-mi va găsi

Un muzicant să-i deie lecții Biancăi.

Deci n-am rămas în urmă. Pentru Bianca

Făcutu-mi-am, de asemeni, datoria.

GREMIO Mi-e scumpă, și cu fapte-o dovedesc.

GRUMIO

(*aparte*)

Ba nu, cu saci de aur mai cu seamă!

HORTENSIO

Nu-i vreme-acunia, Gremio, să dăm Iubirii noastre frîu. Voiesc să-ți spun O veste bună pentru amîndoi.

Ascultă-mă: îl vezi pe domnu-acela? E-un nobil întîlnit din întîmplare. Si-i hotărît să-ncearcă s-o pețască Pe-afurisita Catarina, dacă li place zestrea, și s-o ia de soafă,

GREMIO

Zis și făcut! E minunat! I-ai spus, Hortensio, cusururile-i toate?

PETRUCHIO

Am auzit că este-o zgripțoroaică, Dar, dacă-i doar atîta, nu mi-e frică.

GREMIO

Asa vorbești, prietene? De unde Ești tu?

PETRUCHIO

Sînt din Verona. Mi-a fost tată Antonio, răposatul. Am avere. Si-6 viață-ndelungată și senină Voiesc să duc.

GREMIO

Ciudat ar fi, signore, O astfel de viață cu-asemenea soață. Dar, dacă ai destulă îndrăzneală, în numele lui Dumnezeu, 'nainte. Te-oi ajuta de vrei să te încumeți Să-i faci sălbătioiunii-acelei curte.

PETRUCHIO Da, vreau, precum am poftă să trăiesc»

GRUMIO (*aparte*)

îi face, căci altminterea o spînzur!

PETRUCHIO

Cu gîndu-acesta am venit aicea. Vă-nchipuiți că oarecare larmă M-ar asurzi? Cînd eu, în viața mea, Am auzit cum rage leul? Parcă N-am auzit răcnind întinsa mare, Ca un mistreț, de vînturi răscolită Și-nvăluită-n spumă? Sau pe cîmpul De luptă, artileria trăsînd Și tunetele cerului, prin nouri Răzbubuind? în zeci și zeci de lupte

48

49

50

N-am auzit alarma-asurzitoare Și nechezatul cailor fugari, Și trîmbițele? îmi vorbili acumă De limba unei fete? La ureche îms va suna, ca pocnetul castanei În focul sobei coaptă! Ce prostie! E-« gogoriță de speriat copiii!

GRUMIO

(*aparte*)

Păi, lui nu-i este frică de nimica!

GREMIO

Hortensio, ascultă: domnul ăsta

La timp sosit-a, spre norocul nostru

Și spre folosul lui, așa socot.

HORTENSIO

I-aaa spus că-i vom plăti și cheltuiala, Să poată s-o pețească pe-ndelete.

GREMIO Sint gata!... O! De-ar merge toate strună!.

GRUMIO (*aparte*)

N-ai grijă! Nu rămîne de minciună! Măcar să **pot avea o** masă bună !

(*între Tranco, bogat îmbrăcat, întovărășit de Biondello.*)

TRANIO

Signori, vă **ție** Domnu-n pază ! Pot Să vă întreb, pe unde este casa Signorului MinoJa?

4*

GREMIO

A, vorbiți

De-acela care are două fete Așa frumoase, nu?

TRANIO De el. Biondello!

GREMIO Auzi, signore? Te gîndești la fata,..»

TRANIO Se poate. Ai ceva de-ntîmpinat?

PETRUCHIO Nu cea afurisită, nu-i așa?

IRANIO

Nu-mi plac afurisitele, signore,, Biondello, hai să mergem

LUCENT; O (*încet*)

Ai ?nceput-o, Tranîo!

Foarte bine

HORTENSIO

O vorbă,

signore. După cit pricep, veniți Pe fata cea mai mică s-o pețiți?

TRANIO De-a* fi așa, signore, ce vă pasă?

51

GREMIO

Nu-i rău, de te întorci frumos acasă Și fără vorbe...

TRANIO

Cum? Vă rog, nu-i oare Și pentru mine strada-ncăpătoare Ca pentru voi?

GREMIO Dar vezi că fata nu e!

TRANIO Vreo piedică e oare, legiuită?

GREMIO

De vrei s-o știi, copila e iubită Și de signorul Gremio, aleasă...

HORTENSIO ...Să-i fie lui Hortensio mireasă!

TRANIO

Stați, domnii mei, de sînteți genti|omi.

Vă rog să-mi dați puțină ascultare!

Baptista e de naștere aleasă

Și-l cunoștea pe tata foarte bine.

Oricît i-ar fi copila ('e frumoasă,

Tot ar putea să aibe pețitori

Mai mulți, și să mă număr printre ei.

Frumoasa fată-a Ledei a avut

O mie de adoratori. O mie.

Și unul va avea frumoasa Bianca.

Și, printre ei, Lucentio va fi.

Chiar Paris de i s-ar împotrivi.

52

GREMIO

Cum? Cum? Signoru-acesta să ne-nfrîngă Pe toți?

De ris.

LUCENȚIO Lăsați-1. Știu că se va face

Hortensio?

PETRUCHIO La ce atîtea vorbe goale,

HORTENSIO (*lui Tranio*)

Signore, dați-mi voie Să vă întreb: văzut-ați voi vreodată Pe fata lui Baptista?

TRANIO

Nu, signore.

Dar mi s-a spus că are două fete: Că una e vestită, pretutindeni, Prin gura ei cea rea ; iar una este Vestită prin aleasa-i gingășie.

PETRUCHIO

Signore, cea dintîi e pentru mine. Lăsați-mi-o!

GREMIO

Da, treaba-aceasta grea Lui Hercule lăsați-i-o. Va-ntrece Isprăvile vestitului Alcide.

53

PETRUCIÎO

Signore, înțelegeți-mă bine: Copila cea mai mică, despre care Ai auzit, e foarte strîns ținută De tatăl ei; și nu vrea s-o mărite De nu va face nunta mai întîi Copila cea mai mare, nu-namte.

TRANIO

De este-așa, signore, și de poți Să ne ajuți, pe mine și pe ceilalți Spărgînd, întiul, gheața, și o faptă Atît de mare săvîrșești, înînd-o Pe cea mai mare, și îngădumdu-i Și celei mici să-și ieie un bărbat, Acel ales, să știi, ți-o mulțumi, Și nu va fi ingrat.

HORTENSIO

E bine spus.

De vreme ce-ați venit ca pețitor Veți fi, la fel ca noi, acestui doina Sosit Ja vreme, recunoscător.

TRANIO

Nu voi uita aceasta, domnul meu. Și, ca dovadă, vreau să vă poftesc în dup-amiaza-aceasta să ciocnim în sănătatea scumpei noastre Bianca. Ca avocații, care se isîănîncă La judecată, și, ca doi prieteni, Se duc apoi să bea și să mînînce.

GRUMIO, BIONDELLO

E minunat! Prieteni, hai cu toții! Să mergem!

54

HORTENSIO

Mi se pare nimerită Propunerea pe care ne-ai făcut-o. Deci eu ți-am fost, Petruchio, *ben venuio**

56

ACTUL II

SCENA 1

în casa lui Baptista Minola din Padova. Catarina și Bianca (Bianca e cu minile legate la spate.)

BIANCA

Iubită surioară, nu-mi mai face

Atît necaz; și nu te necăji

Nici tu, făcînd o slujnică din mine,

O roabă! Ce ocară! Cît privește

Aceste fleacuri, dacă mă dezlegi,

Să știi, le scot pe toate de pe mine.
Și rochia... și cămașa dacă vrei.
Voi face tot ce-mi poruncești, căci știu
Ce se cuvine surioarei mele

Mai mari...

CATARINA

Din toți acei ce te pețese, Să-mi spui pe care îl iubești mai mult. Nu căuta s-ascunzi...

RIANCA

iubită soră,

Din toți aceștia, încă n-am găsit Un chip la care gândul meu să zboare Mai mult decât la ceilalți...

CATARINA

Nu e cumva Hortensio? BIANCA

Minți, draguțo !

Îți place?

Îți jur să pun o vorbă pentru tine, Să poți să-l iei de soț...

CATARINA

Îi vrei atunci

Pe unul mai bogat... de pildă, Gremio, Să te-nfrumusețeze cu podoabe...

BIANCA

De ai necaz din cauza lui pe mine, îmi pare că glumești... îmi dau eu seama Că totu-i doar o glumă. Surioară, Te rog, dezleagă-mi mâinile...

CATARINA

De crezi Că asta-i glumă (*o lovește*) glume au fost toate !

(*Intră Baptista.*) BAPTISTA

Cum, domnișoară? Ce obrăznicie! Hai, du-te, Bianca!... Biau fatal... Plînge! la-ți lucrul, hai! Să nu mai stai cu dînsa ! Nu ți-e rușine, fiară îndrăcită?

57

De ce să-i faci atîta rău, cînd ea

Nu ți-a făcut nimica, niciodată?

Ți-a spus cîndva vreo vorbă aspră, biata?

CATARINA

Tăcerea ei mă-nfune i Și vreau Să mă răzbun...

(*Aleargă după Bianca.*)

BAPTISTA

(*oprind-o*)

Cutezi, sub ochii mei? Hai, Bianca, du-te în iatacul tău.

(*lese Bianca.*)

CATĂRINA

Pe mine văd că nu poți să mă suferi!

Doar dînsa e comoara ta ! Doar ei

îi cauți un bărbat. Iar eu voi fi

Silită să dansez la nunta ei

Desculță, și, de dragul ei, să intru

În iad ducînd o turmă de maimuțe¹...

Să nu-mi mai spui nimic. Mă-ncui, plîngînd,

Pîn-oi găsi prilej de răzbunare!

(*lese.*)

BAPTISTA (*singur*)

Â fost vreodată om mai necăjit

Ca mine? (*Sa aude un zgomot.*) Cine vine?

(*Intră Gremio și Lucrețiu (deghizați), Petruchio, Hortensia (în costum de profesor de muzică), Tranio și Biondello, care poartă sub braț o lăută și mai multe cărți.*)

GREMIO

¹ Se credea pe-atunci că fetele bătrîne, pentru că n-au purt în viața lor copii în brațe, Irebuiau să poarte în iad maiinu la sîn (n.t.).

Signor Baptista.

Bun găsit,

BAPTISTA

Bună dimineața,

Vecine Gremio. Domnul să vă ție în paza lui, signori.

PETRUCHIO

Pe voi de asemeni i Mărite domn! Vă rog, n-aveți o fată Numită Catarina? și frumoasă, Și plină de virtuți?

BAPTISTA

Da, am o fată Numită Catarina...

GREMIO *fincet, lui Petruccio*)

Prea mergi iutei începe mai domol...

PETRUCCIO

Mă plictisești, Signore Gremio! Lasă-mă în pace!

(Lui Baptista)

Sînt, domnule, un nobil de Verona, Și, auzind de marea-i frumusețe, De-nțelepciunea ei, și de purtarea-i Atît de dulce, blîndă și cuminte, Arn cutezat să mă înfățișez În casa voastră, ca să-mi fie ochii De toate cele spuse, mărturie. Și, ca să nu sosesc cu mîna goală, Vă-nfățișez aici un om de-al meu *(arată pe Uortenuir.)*

56

Ce-i iscusit în muzică și calcul Și poate pe copila dumneavoastră S-o-nvețe multe lucruri, în acele Științe care-i sînt pe plac. Prioți-l Căci altfel mă jigniți, signor Baptista. El se numește Licio, din Mantua.

BAPTISTA

Să fii, signore, bun venit. Și dînsul La fel, de dragul vostru. Cît privește Pa Catarma, fata mea, știu bine Că nu e pentru voi, și-mi pare rău.

PETRUCCIO

Nu vă-ndurați de voi să se despartă, Sau poate eu să nu vă fiu pe plac...

BAPTISTA

M-ați înțeles greșit. V-am spus ce cred. De unde sînteți? Numele, vă rog?

PETRUCCIO

Petruccio mi-e numele. Sînt fiul Bătrînului Antonio, un om Vestit în toată țara italiană.

BAPTISTA

L-am cunoscut. În amintirea lui Veți fi, în casa mea, binevenit.

GREMIO

Acum c-ai spus ce-aveai de spus, te rog, Petruccio, ne lasă și pe noi, Sărmanii pețitori, să mai vorbim.

Baccare! Zău! Că prea ai luat-o iutei

60

PETRUCCIO Signore, să mă ierți, voiam să mîntui cît mai iute!

GREMIO

Nu mă-ndoiesc, dar s-ar putea să nu-ți iasă pe vrute. *(lui Baptista.)* Vecine, iată și din partea mea un dar care va fi binevenit, sînt încredințat. Ca să-ți pot răsplăti și eu aleasa prețuire pe care mi-ai arătat-o inai mult decît altora, îți înfățișez, cu-ngăduința domniei tale, pe.acest tînăr învățăcei *(îi prezintă pe Lucen-țio)* care a învățat multă vreme la Reims, Cunoaște tot atît de bine limba greacă și latină pe cît cunoaște celălalt muzica și matematica. Numele lui e Cambio. Te rog să-l primești în slujba domniei tale.

BAPTISTA

Mii de mulțumiri, signore Gremio. Fii binevenit, dragă Cambio. Dar, scumpe domn, *(lui Trama)* îmi pare că sînteți străin aici. Pot îndrăzni să aflu pricina venirii voastre?

TRANIO

Iertați-mă, signore. îndrăzneala

E doar din partea mea, fiind străin

Aici, că îndrăznit-am s-o pețesc

Pe prea frumoasa și virtuoasa Bianca.

Mi-e cunoscută hotărîrea voastră

În ce privește fata cea mai mare

Și nu vă cer decît un singur lucru:

Să mă lăsați, cînd veți cunoaște neamul

Din care mă cobor, să stau la rînd

Cu ceilalți pețitori, la fel cu ceilalți

S-o pot vedea pe fata dumneavoastră.

Și, ca să poată fetele-amîndoufi

Să-nvețe, v-am adus lăuta-aceasta.

Și multe cărți grecești și latinești,

De le primiți, vor fi de mare preț...

61

■
■
■

BAPTISTA

{citind pe pachetul- cu cărți}

Lucentio vi-i numele? De unde?

TRANIO Sînt fiul lui Vincențio din Pisa.

BAPTISTA

Un om de mare vază. Îi cunosc Din auzite. Bun venit, signore! *(lui Hortensio)*; Tu ăia lăuta ; tu (*!«' Lucentio*)

^a
Vă veți vedea elevele îndată.

Hai! *{Intra un slujitor.}* Du-i pe domji

Și spune-le că-s dascăli, amîndoi; Cu dinșii să se poarte cît mai bine

(lese slujitorul cu Hortensio, hsiiekentin și

Să ne plimbăm oleacă prin grădmt Bunveniți i sîr| Vă rog sa fiți de-aceasta-ncredințat

PETRUCFITO

Signor Baptista, mare grabă am Să încheiem mai iute. N-as putea Să viu și-n alte zile în petit. L-ați cunoscut pe tata ; ma cunoaș Printr-însu I și pe mine; moștenire E-a mea, întreagă: bunuri și moși Le-am înmulțit, și au le-am micș De-oi căpăta iubirea fetei voastre Ce zestre voi primi, eu ea o dată

BAPTISTA

Din bunurile mele, jumătate \

li?) moartea mea. Și douăzeci de m

De galbeni, bani peșin. -

este cărții

rm-aceștiț la eoni IM

Biondello.i

te și,

eti

rat.

PETRUCHIO

În schimbul zestre Acesteia, îi recunosc și eu La văduvie,- 'ntreaga mea avere, Moșii, și alte bunuri. Hai să facem îndată foaia zestre, să-ntărim Făgăduința fiecărei părți.

BAPTISTA

Doar cînd vei izbuti ce-i mai de preț Să capeți. Vreau să spun: iubirea fetei. Aceasta este cheia!

PETRUCHIO

Asta-i fleac!

Să-ți spun acum, tată: sînt și eu La fel de repezit, pe cît e dînsa De-afurisită. Crtad se întîlnesc în cale două flăcări, toate-n jur Le fac să fie scrum. *Un* foc mai mic îl întetește vîntui liniștit. Dar cînd furtuna se pornește, stinge în cale orice foc. Mă voi purta La fel cu dînsa. Mi se va supune. Căci n-am s-o cruț, și n-am să-i spun povești, Ca la copii.

BAPTISTA

Ce bine-ar fi să poți Să izbutești! Fii însă pregătit, Căci îți va spune vorbe de ocară.

PETRUCHIO

Sînt gata, cum stă muntele în calea Furtunii. Oriet suflă, nu-l clintește.

(Hemlră lilorleisio, cu capăt spart.)

BAPTISTA

Ce s-a-ntîmplat, prietene ? Ești galben La față.

HORTENSIO Da, de spaimă, zău așa!

BAPTISTA'

Ei, cîntă bine fata mea? Arată Că vrea să-nvețe muzica?

HORTENSIO

Ce fată?

Mai repede s-ar duce ăia război! îi stă mai bine spada ca lăuta!

BAPTISTA

Cum? N-ai făcut nimica cu lăuta? HORTENSIO

Eu? Dînsa a făcut: mi-a spart-o-n cap!

I-am spus că nu e struna nimerită,

Și vream s-o iau de mină, să-i arăt

Cum trebuie să eînte, cînd, deodată,

Se-ntoarce către mine, și răcnește:

„A! Strune-s astea? Te strunesc eu, lasă !"1

Și m-a lovit în creștet cu lăuta,

De mi-a ajuns cutia sfărîmată

Pe umeri. Am rămas atunci năuc,

O bună vreme, tras pe roată parcă
Pe umeri cu lăuta sfărîmată.
Iar ea-mi spunea că-s lăutar neghiob
Și caraghios, și vorbe de ocară
Parcă-ntr-adins s-ar fi deprins cu ele
oă mi le spună mie...

PETRUCHIO

Minunați

Zglobie fată! O iubesc acuma De zece ori mai mult ca înainte. De-abia aștept să stau cu ea de vorbă

BAPTISTA

Să vii cu mine. Nu fi supărat.

Acuma pe copila cea mai mică

Vei învăța-o. Muzica îi place

Și dascălilor recunoscătoare

Li se arată. Vrei, signor Petruccio,

Să mergi cu noi, sau ți-o trimit pe Kate?

PETRUCHIO

Trimite-ți-o. Eu o aștept aici. (*Ies Baptista, Gremio, Tranio și Hortensia.*)

fi iac o curte nemaipomenită:

De-ncepe să mă-njure, îi voi spune

Ce are glasul de privighetoare.

De s-o-ncrunta, îi spun că-i e privirea

Mai limpede ca roza, dimineăta,

Cînd soarbe rouă. De rămîne mută,

Și nu mai scoate-o vorbă, am să-i laud

Aleasa elocință fermecată.

Iar de-mi arată ușa, îi voi spune

Că-i mulțumesc din suflet, ca și cum

M-ar fi poftit să stau o săptămînă

Alături de dînsa. Dacă-mi spune

Că nu vrea-n nici un chip să se mărite,

Am s-o întreb în care zi ar vrea

Să facem nunta. Iat-o că sosește".

Acum i-acum, Petruccio! Fii tare!

(*Intră Catarina.*)

A, bună dimineăta, Kate. Căci astfel fi-e numele, cum mi s-a spus...

84

■ 'hakespeare voi. 4

65

' CATARINA

': . ■-" Se poate.

Dar nu l-ai auzit întreg. Pe mine Mă cheamă Catarina.

PETRUCHIO

Zău că minți! Te cheamă numai Kate! Frumoasa Katel Și, uneori, afurisita Kate! Dar, dintre toate Kate-ele

din Jumc, .Ești cea mai dulce tu! O prăjitură! Z.giobia Kate ! Mîngîietoarea Kate ! Divina Kate !

Fermecătoarea Kate ! Tot auzind cum toți îți preamăresc înțelepciunea, mintea, frumusețea, Cu vorbe

care nu sînt mai presus De harurile tale-am pus în gînd, Să caut să te capăt de soție.

CATARINA

Ți-ai pus în gînd! Auzi obraznicie! Mai mută-ți gîndul, domnule! Văd bine Că bun ești de mutat!

PETRUCHIO

Cum de mutat?

CATARINA Precum un scăunel...

PETRUCHIO

Un scăunel? Hai, vino și așază-te pe el.

CATARINA Vrei să m-așez pe un măgar ca tine!

PETRUCHIO Un astfel: de măgar ți-ar prinde bine!

CATARINA ■ ■ '?.;

Așa o gloabă? Vorbe într-o doară i

PETRUCHIO Ești tîHără, fetiço, și ușoară.

CATARINA

Da, prea ușoară la picior, să pot Să fii ajunsă de un porc ca fine.., Și totuși am destulă greutate!

PETRUCHIO O turturică...

CATARINA t, Da, și tu bîtian,

PETRUCHIO

Crezi că te prinde uliul, turturico?

CATARINA Se poate, dar bîtlanul, niciodată!

PETRUCHIO Hai, lasă, viespe, lasă; prea ești real

CATARINA A, viespe sînt? Păzește-te de aci

PETRUCHIO ii știu eu leacul acului: *ți-/ smulg.*

67

CATARINA Socoti că știu' smintiții unde-i acul?

PETRUCHIO

Se știe unde-și ține acul viespea: In coadă l

GATARJNA Ba pe limbă.

PETRUCITIO

Limba cui?

CATARINA

A dumitale: n-ai nici cap, nici coadă, în tot ce spui. Și-acum, rămh cu bine.

PETRUCHIO

Cu limba-n coada ei? Iubită Kate,

Intoarce-te ! (*O oprește.*) Sînt nobil.

CATARINA

Să te vād. (*il bate*)

PETRUCHIO Jur să te bat, de vei mai da în mine.

CATARINA

Atunci îți pierzi blazonul. Dacă dai

Intr-o femeie, nu ești gentilom.

Și, dacă nu ești, nu ai nici blazon.

PETRUCHIO Herald ești, Kate? Mă-nscrie-n cartea ta.

CATARINA Ce coif ai? O scufie de nebun?

PETRUCHIO

Nu, un cocos iară de creastă. Kate Va fi gama mea.

CATARINA

Cocoșul meu? Cam răgușit cocoș, și fără pene...

PETRUCHIO

Nu fi atît de iniepată, Kate!

CATARINA

Așa sînt eu, cînd am în fața mea Un caraghios...

PETRUCHIO

Nu-i nici un caraghios Aici cu noi...

CATARINA Ba este!...

PETRUCHIO Mi-i arată.

CATARINA Să ți-] arăt, îmi trebuie oglindă.

PETRUCHIO Vorbești de mine?

68

69

CATARJNA

Ai destulă minte,;

D«și ești tînăr.

PETRUCHIO

„-;-■ Zău, pe sfîntul Gheorghe,

Sînt pentru tine mult prea tînăr..

Totuși

GATARINA

Ești cam zbîrcit...

PETRUCHIO De griji.

'CATARINA •■••■ Puțin îmi pasă.

PETRUCHIO Ascultă, Kate: de mine n-ai să scapi.

CATARINA Te bat, de mai rămîi. Mă lasă-n pace.

. PETRUCHIO

Nici nu gîndesc. ii ai pe vino-ncoace. Am auzit că ești afurisită. Sălbatică, nebună, și găsesc Că nu erau decît minciuni sfruntate. Ești blîndă, și zglobie, și te porți Cu multă eurtenie. Glasul tău Răsună ca un murmur de izvoare. Nu știi să te încrunți, aici să te uiți Urît, și nu-ți muști buzele, cum face

Femeia, cînd se mînie. Nu-ți place

Să iei din gură .vorba altcuiva.

Ci te-ostenești să fii cît mai plăcută,

Mai gingașă, mai blîndă-n tot ce spui.

De ce vorbește lumea că. ești șchioapă?

Ce lume mincinoasă! Kate e zveltă

Și dreaptă ca o .creangă de alun,

I-e părul castaniu, cum e aluna,

Și 'diilce cum e miezul ei. Mă lasă

Să văd cum umbli. Nu ești șchioapă, 'nui

CATARINA

Ia lasă-mă, smintitule, în pace.

Să dai porunci cui vrei, dar mie au î

PETRUCHIO

N-a-mpodobit nici Diana vreo dumbravă

Precum împodobește-această sală

Cu portul ei de principesă, Kate.

O! De-ai fi Diana tu, iar dînsa Kate!

Ar.fi atunci Kate neprihănită,

Iar Diana ușuratică!

CATARINA

Ia spune, De unde-mi știi atîtea vorbe late?

PETRUCHIO

Le-am supt la sînu maicei mele, Kate, Și-mi vin pe buze fără pregătire.

CATARINA

Ce înțeleapă mamă ai avut! Altminteri, prost i-ar fi ieșit copilul

PETRUCHIO Nu-s oare om de duh?

71

CATARTNA

Să nu-ți dai duhul!

PETRUCHTO

Ba da, în patul tău, iubită Kate! Și-acum, să mai lăsăm aceste fleacuri Și să vorbim deschis. Știi, tatăl tău S-a învoit să fii soția mea. Găsit-am zestrea îndestulătoare. Și, vrei, nu vrei, nevasta mea vei fi.

Știi, Kate, îți sînt bărbatul nimerit Căci, pe lumina-aceasta, ee-ți alintă Frumosul chip, nici n-ai putea găsi Un alt bărbat ca mine. Sînt născut Să te-mblînzesc, iubită Kate. Să fac Din Kate afurisita, — o Kate cuminte Și blîndă, cum sînt toate celelalte Nenumărate Kate la casa lor. Sosește tatăl tău. Să nu-mi spui nu.

Eu trebuie, și vreau cu orice preț, S-o iau pe Catarina de soție.

(Intră Baptista, Gremio și Tranio.)

BAPTISTA

Signor Petruchio, cum ai izbutit Cu fata mea?

PETRUCHIO

Signore, minunat! Și nici nu se putea să fie altfel!

BAPTISTA

Ei, fata mea? Cum? Tot ești supărată! CATARINA

Cum? Mai îmi spui că-s fata ta? Frumos Frumos te-ai mai purtat, ca bun părinte

Să mă măriți c-un om scrîntit la minte. Un bătăran smintit, un caraghios Ce crede, poate, că m-a cucerit Cu-niurături?

PETRUCHIO

Ascultă, tată. Lumea, Și dumneata de asemeni, ați greșit, Vorbind de dînsa. De se-arată rea, E-un

meșteșug la mijloc. Este rilîndă Precum o porumbiță, și duioasă Cum este dimineața însorită.

Răbdare are cită vreți, se-arată A doua Griselidis¹. Și e castă Precum era Lucreția la Roma. într-un cuvînt, ne potrivim atîta C-arn hotărît să ne căsătorim Duminica aceasta.

CATARINA

Te-aș vedea Duminică mai bine spîzurat!

GREMIO

Ha! Ia auzi, Petruchio! Mai bine Te vede spînzurat!

TRANIO

Așa stă treaba? Atuncea, vezi, ai cam pierdut prinsoarea.

PETRUCHIO

Domol, domol, signori! Eu am ales-o Doar pentru mine. Ce-aveți împotriva

72

Povestea suferințelor Griselidei, cîntată prima oară de fa-buliștii francezi, a fost reluată de Boccaccio în Decameron (ziua X-a, nuvela 10-a) și de Chaucer în *The Clerkes Tale* (n.t.j).

73

7.4

De sînt pe placul ei, și ea pe-al meu? Noi, singuri, între noi, am hotărît '83 fie' rea în 'ochii lumii, doar. Vă spun: nir-i cu puțință' de'crezut Cît mă iubește! Oh! Duiosă Kate! S-a agățat de'gîtul'fneu! Mi-a dat Atîtea sărutări! Și mi-a făcut Atîtea jurăminte de iubire! M-a cucerit I Voi, ca începători, Nu știți, cînd un bărbat și o femeie Sînt singuri, cum ajunge să-mblînzească 0 scorpie, chiar omul cel mai slab! Dă-mi mîna, Kate! (*Kate nu i-o dă.*) Acuma

vreau să plec ■■■;

Să. cumpăr ia Veneția podoabe :.'•.Și - straie pentru nuntă. Pregătește Ospățul pentru nuntă. , Să poftești Și musafirii, tată. Catarina Va fi cea mai frumoasă dintre toate.

BAPTISTA

Nu știu ce să mai spun. Hai, dați-mi jîna Voi amîndoi. Petruchio, te țină în paza-i Dumnezeu! S-a hotărît!

GREMIO, TRANIO Amin, am spus! Noi stăm de mărturie.

PETRUCHIO

Signori, părinte, scumpa mea soție, Vă las și la Veneția pornesc. Nu-i mult pînă Duminică. Și vreau S-avem inele, scule, nestemate. 0 sărutare, Kate! Ne cununăm Duminică !

(*lese repede. Catarina iese pe altă ușă.*)'

■ , GHKWIO

S-a mai văzut vreo nuntă Atît de grabnic încheiată?

BAPTISTA

Zău,

Mă simt ca uri neguțător, ce-și pune Din marfă în primejdie o parte Și-așteaptă hotărîrea tristei soarte!

TRANIO

Era o marfă fără căutare Și-și mai pierdea din preț pe zi ce trece, Sau îți aduce vreun cîștig, sau pierde în largul mării.

' BAPTISTA

Numai mîngîiere.

Atîta cer.

GREMIO

Nu-ncape îndoială

Că-i tîrgul bun, și fără de tocmeală. ia să vorbim de fata cea mai mică, Acum, Baptista. Ziua așteptată Acuma a sosit. Îți sînt vecin Și ți-am cerut, întîiul, mîna Biancăi.

TRANIO

Eu o iubesc nîii mult decît se poate Mărturisi cu vorba, sau cu gînduî.

GREMIO

Iii, tinere, mai scumpă decît mie Nu-ți poate fi.

75

TRANIO

Iubirea ți-e de gheață Bătrînule !

GREMIO

A ta e-un foc de paie! Hai, tinere, ia-ți valea! Mîntea coaptă E singură de vreun folos!

TRANIO

Dar vezi

Că înaintea doamnelor, își are Și floarea tinereții, prețul ei!

BAPTISTA

Hei, domnilor, destul! voi pune capăt Acestei certe. Lupta o cîștigă Cel mai destoinic. Care dintre voi Va pune fetei mele la picioare Mai mult-avere, va primi în dar Iubirea Biancăi. Tu, signore Gremio, Ce poți să-i dai?

GREMIO

întîi, precum știi bine, Palatul meu din Padova e plin Cu aur mult, și cu argintărie, Ibrice și lighene, ca să-și spele într-însele frumoasele ei mîini. Apoi covoare mîndre, tiriene, Și galbeni mulți în sipete de fildeș. Tapițerii bogate, și gherghefuri In cufere de chipru, și pologuri, Brodate perne, scump împodobite Cu splendide brocate, perle fine Și horbote venețiene, vase

Vii

De-aramă și de cositor curat^a, Și alte multe lucruri de folos Gospodăriei. Apoi, la moșie O sută de frumoase vaci cu lapte Mai am în staul, iar în grajd, o sută Și douăzeci de boi. Și alte vite Mărunte. Sînt înaintat în vîrstă, Mărturisesc. De-o fi numai a mea, La moartea mea îi vor ră-mîne toate.

TRANIO

A dumitale numai! Strașnic sună! Vă rog să m-ascuțați acum, signore. Sînt singurul moștenitor al tatii. De mi-o veți da pe Bianca de soție îi dăruiesc trei case, așezate în minunata Pisă, mai frumoase Ca orișicare casă stăpînită în Padova de-acest bătrîn signor, Și un venit de două mii de galbeni Adus de o moșie-mbelșugată, Să-i fie zestre. Ei? Te dai bătut, Signore Gremio?

GREMIO

Două mii de galbeni De pe-o moșie? Toat-averea mea Abia de-aduce-atîta. Va avea-o, Și-i voi mai da și-o navă, care este Pe mare, spre Marsilia. Ia spune: Te-am întrecut, nu este-așa, cu nava?

TRANIO

Ei, Gremio, dar toaui lumea știe Că tata are trei corăbii mari Și două nave mai mici, douăsprezece Galere-n bună stare. Te întrec: Oricît vei vrea să dai, dau îndoit f

Pe vremea lui Shakespeare obiectele de cositor erau un are lux (n.t.).

77

GREMIQ

Ba tot. ce am».,am dat. Mai multe n-am, . r „Și,,nu-i ,pqt da-ce n-^rn. De-ț,i sînt pe.plao Mă va avea cu toat-averea mea... ..;.,«

TRANIO

Atunceâ fata, 'n fața iumii-ntregi, E-a mea, eăci astfel ați făgăduiți Iar Gremio e-nvins.

BAPTISTA

Mărturisesc

C-ai dat mai mult ca dînsui. Dacă vrea Făgăduiala ta s-o întărească Și tatăl tău, a ta e fata mea. De nu,-mă ierți. Căci, de-ai muri-naintea-i, Gu ce se va alege biata fată?

TRANIO Glumiți! El e bătrîn, iar eu sînt tîriâr!

L GREMIO,':.

Mor tinerii, întocmai ca bătrîniil

GREMIO

;>.,. . i ■ •'. Vecine, draga, .

Hăriiți cu bine. (Jf***. Baptista.*) Nu mă tem de tia« Acum, copil înfumurat; ți-ar ii Părintele smintit, să-și dea averea Pe mîna ta;)a vîrsta lui, s-ajungă Să stea în coada mesei dumitale! A fost o glumă numai. Un .vuipoi , Bătrîn din țara asta, nu se poate Să fie-atît de-ndurător, nepoate!

(lese.)

TRANIO

(singur)

Lovi-te-ar ciuma, ghiuj afurisit! Noroc c-am fost în stare să-i țin piept... Mi-ana pusîn gînd să-l fac să izbutească Pe scumpul meu stăpîn. De ee nu poate Cel socotit Lučențio acum! Să capete un tată peste noapte, Și să-l numesc... Vincențio, de pildă l Minune! Căci părinții, de obicei, își zămislesc copiii. Iar acum Copilul, tatăl va să-și zămislească! Oh! Numai planul meu să izbutească l

(lese.)

BAPTISTA

Ei, domnilor, am hotărît așa: Duminică e nunta Catarinei, Cum bine știți. Duminica ceadaltă, Te logodești, Lučențio, cu Biânca, De vei putea să capeți pîn-atuncea Și chezășia tatii. Dacă nu, Cu Gremio se logodește fata. Acum vă părăsesc pe amîndoi Și mult vă mulțumesc.

79

ACTUL III

SCENA 1

O încăpere în casa lui Baptista. Intră Lucentio, Hortensia și Bianca

LUGENȚIO

Oprește, lăutare I Prea e mult!

Mergi prea departe ! Ai uitat, se vede,

Tot cc-ai pățit din partea Catarinei?

HORTENSIO

Pedant obraznic, sînt acum în fața Cereștei zîne-a sfintei armonii. Mă lași cu meseria mea.. Un ceas De muzică, și poți să faci lectură Cu dînsa cît poțești.

LUCENTIO

Măgar neghiob!

Tu n-ai ajuns vreodată să pricepi De ce-i lăsată muzica pe lume! Să odihnească mintea, ostenită

De-atîta-nvățătură, de atîtea Obișnuite îndeletniciri. Mă lasă deci să fac filozofia, Cînd ne oprim, începi cu armonia•

HORTENSIO

Nemernicule, nu mai pot să-ți rabd înfumurarea...

BIANCA

Multă supărare

îmi faceți, când vă iuați la ceartă astfel, Căci hotărîrea, domnilor, atînit; De mine doar. Eu nu-s o școlăriță Să pot fi pedepsită și legată De ore și de lecții. Vreau să-nvăț Doar cînd și euni îmi place. Ca să pun Un capăt certei voastre, stați aici.

(lui Hortensio)

Să-ți acordezi lăuta. El, lectura Și-o va sfîrși, desigur, mai-nainte S-o pui la punct.

HORTENSIO

Atunci, sîrșiți lectura? (*Se retrage.*)

LUCENTIO Nu! Acordează-ți bine instrumentul]

BIANCA Ei, unde ne-am oprit?

... ■ LUCENTIO •

Aici, signora: ... , 1

(*titeșle*)

Hac ibat feimois; hic est Sigeia teiūs; llic steterat Priami regia celsa senis¹.

BIANCA ■ -■■■■-■- ■mi tălmăcești? ,

LUCENTIO

Hac ibat — cum v-ara spus mai înainte — *Simois* — sînt Lucentio, feciorul — *hic est* — al lui Vicențio din Pisa. *Sigeia tellus* — astfel travestit să vă cîștig iul birea ; *Hic stelerat* — Lucentio acela ce vine în **pețif** — *Priami* — e un slujitor al meu, pe nume Tra-nio — *re-, gia* — l-am pus în locul meu, ca astfel — *celsa senis* să-l amăgim pe ghiujul Pantalone.

HORTENSIO

Signora, mi-e lăuta acordată.

BIANCA

Ia S-auzim! (*Hortensie cîntă.*) E fata! LUCENTIO

tellus

— nu mă încred în dwnrneata — *hic ttctșrtti Prr-m-*

Și scui pă în cutie mai-nainte.

Mai acordeaz-oj

BIANCA

Să tălmăcesc îngăduie-mi și mie: }/ac *ibat Simois* — nu te cunosc. — *hic est Sigeia I*

¹ În limba latină: „Acolo curgea Simois; aici e de Sigeia; aici se află palatul regesc al bătrînului Priam” (n.t., ia vezi să nu ne-audă, — *regia* — nu h prea în-"ezător, dar, — *celsa senis* — nu deznădăduit

HORTENSIO

Signora, nîi-e lăuta îristrunitau ' ' "■'-

LUCENTIO Afară doar de notele de jos.'!;;

HORTENSIO

■Ba sînt și-ace lea. (*aparte*) Mare pofto am

Să te-strunesc o leacă și pe tine, ' .Pedant obraznic și-ncrezut! îmi pare ■■■•«■ Că-i face curte fetei. Lasă, lasă,

■ Pedascul ! Te țin din ochi, ia seama!

BIANCA '■' ' y_ "' '■"

(lui Lucenlio)

Cu timpul te voi crede, se prea poate, Dar azi mă tem...

LUCENTIO

Să n-ai vreo bănuială...

(*tare,*)

Prin „Eacides” se-nțelege Ajax. . îi spun așa după strămoșul iui.

BIANCA

Eu trebuie profesorul să-mi cred,

Căci altfel ți-aș mai pune întrebări.

Dar să lăsăm aceasta. Haide, Lieie.

Încep cu dumneata, ©ar, domnii mei,

Să nu vă supărați c-am cutezat

Să mai glumesc puțin cu dumneavoastră.

82

HORTENSIO (*lui Lu cenlio*)

Poți să te plimbi puțin și să ne lași? N-am pe trei glasuri nici o partitură.

LUCENTIO (*aparte*)

îl supără cumva prezența mea? Ia să-i supraveghez puțin, pe-ascuns. De nu mă-nșel, suavul muzicant S-a cam îndrăgostit...

(*Se retrage.*)

HORTENSIO

Mai înainte

Să mînuieți lăuta, voi începe Cu-ntile principii ale artei Ca să deprindeți gama, într-un chip Mai scurt, mai iscusit și mai plăcut Decît ați învățat cu ceilalți dascăli. Iar lecția am scris-o pe hîrtie, Cu litere frumoase...

BIANCA

Dar de mult Am terminat cu gamele...

HORTENSIO

Citiți Cu toate-acestea, gama lui Hortensie

BIANCA (*clitește*)

Gama. Ut. Sînt baza orișicărei chei A Re. Și-a lui Hortensio iubire,

g Mi. O Bianca, de bărbat să-l iei, *£ Fa ut.* Căci te iubește în neștire D *Sol Re* Pe-o cheie două note-am potrivit, E *La Mi* Aibi milă, altfel viața-mi s-a sfîrșit, Si spui că asta-i gamă? Zău, nu-mi placei Erau mai bune vechile metode. Nu dau, de dragu-acestor născociri Năstrușnice, învățătura bună.

(*Intră un slujitor.*)

SLUJITORUL

Stăpînă, tatăl vostru vă poștește Să dați de-o parte cărțile. Veniți Să ne-ajutați să-mpodobim iatacul Surorii voastre. Știți că mîine-i nunta.

BIANCA La revedere, domnilor. Mă duc.

(*Iese cu slujitorul.*)

LUCENȚIO Atunci n-am nicio pricină să stau*

(*Iese.*)

HORTENSIO

Ba pricini am eu multe să mă tem De-nvățăcelu-acesta. Mi se pare, C-arată ca un om îndrăgostit. Te umilești atît de mult cu gîndul, Frumoasă Bianca? Să-ți arunci privirea La oamenii de rînd? Rămîni cu binel Atît de schimbătoare dacă este Nu-mi trebuie asemenea nevestei

(*Iese.*)

84

• '■ StE NA 2 • - - .

înaintea casei lui Baptista. Intră, în.slrăie âe nuntă, Vatatina, Baptista, Tranio, Gremio, Luctnfio, Bianeă ț. a.

BAPTISTA

(*către Tranio*)

Signor Lucentio, astăzi este ziua în care Catarina cu Petruchio Erau sortiți să facă nunta. Totuși Nu știu nimic de el. Pe unde-o fi? Ce-nseamnă asta? Ce obrăznicie! Sa stai s-aștepți pe ginere? E gata Și preotul să-nceapă slujba nunții! Ce spui, Lucentio, de așa rușine?

CATARINA

Rușinea-i pentru nune doar! Am fost Silită, împotriva voiei mele, ■ Să mă cunun c-un bădăran smmi.it,-' .5 Ce m-a cerut în cea mai mare 'grabă • 'l Și vrea să facă nunta cînd poștește! Ți-am spus doar că nebun e de legat, Și că purtarea iui nesăbuită Âscuiide-o minte strimtă, de bulon. E-n stare, ca să-i luați drept om de duh,, Să facă curte miilor de fete! Să hotărască ziua nunții, și Prietenii la nuntă și la isiasă Să și-i poștească, cînd puțin îi pasă De nunta lui! Acum toată lumea Arată la sărmana Catarina Cu degetul, și spune: „Ia priviți-o Pe soața lui- Petrucliio, nebunul, De s-o-ndura s-o ieie de soție!"

TRANIO

Ei, Catarino dragă, ai răbdare,

Și voi Ja fel, Baptista. Căci Petruchio

86

Doar gînduri bune are: S-a ivit Vreo piedică în calea lui. Oricît ' De repezit șe-arată, e-nțelepț., ' t)eși e om glumeț, și nlin de cinste',"

CATARINA

De nu l-aș fi văzut în viața mea! (*Iese plîngînd, urmată de Bianeă și de allii.*)

- BAPTISTA " „;

Poți să te duci, fetiço. Nu-s în- stăro •Să te mai țin de rău. Așa ocară Chiar și pe-o sfîntă ar jigni-o, zăul Darmite pe o scorpie ca ea!

(*Intră Bionedello, rîzînd.*)

BIONDELLO

Stăpîne, stăpîne! Noutăți vechi, noutăți cum n-ați mai auzit pîn-acum niciodată!

BAPTISTA

Ce? Noutăți vechi? Cum vine asta? ,

BIONDELLO Păi nu-i o noutate să afli că >osește Petruchio?

BAPTISTA A sosit?

BIONDELLO Nu, domnule,

BAPTISTA Atunci?

S7

BIQNDELLO

Sosește.

BAPTISTA

Și cînd va fi aici?

BTONDELLO Cînd va sta unde stau eu acum și se va uita la toți,
TRANIO Dar, ia spune, ce i eu noutățile tale vechi?

BIONDELLO

Ei! Petruchio sosește cu o pălărie nouă și cu o hain! veche; poartă o pereche de nădragi întorși pe dos vreo trei ori; o pereche de cizme în care de bună seamă se păstrau luminările: una cu cataramă, alta cu șireturi; are !a șold o sabie ruginită, luată din cine știe ce panoplie comună, cu minerul frînt, fără teacă și cu vârful bont. Vine călare pe o gloabă — cu șaua mîncată de molii și cu scările desperecheate — lovită de tignafes, suferind de gălbinare, sleită de dalac, mîncată de rîie, cu copitele cosite, cu gîtul strîmb, cu șoldurile ca vai de capul lor; de-abia de se mai ține pe picioare; are-n gură o zăbală pe jumătate mestecată, iar frîul, de cînd o fi tot trăgînd de el ca să nu se poticnească dobitocul în drum, s-a rupt în nenumărate locuri și a fost cusut cu sfoară peste tot. Mai are și-un căpăstru putred, iar la spate o șa de cucoană, din catifea, cu două litere inițiale bătute-n cuie, și prinsă din loc în ioc cu u curmei de tei.

BAPTISTA

Și cine-l însoțește?

BIONDELLO

L j domnule, un lacheu împopoțonat întocmai ca ba! La un picior poartă ciorap din fir de in, iar l "celălalt un cioarec de lingă groasă, prins cu niște l o-ături roșii și albastre; pe cap poartă o pălărie veche ^{6c}care, în ^{10c} ^e P^{an}5, e prinsă „bazonia celor patru-t uzeci de trăznăi”¹. O fiară, o adevărată fiară, nu arată un slujitor de lege creștină sau ca lacheul unui gentilom-

TRANIO

Vreun gînd năstrușnic l-a făcut să vie in chipu-acesta. Se cam știe, totuși. Că umblă uneori cam dezmățat...

BAPTISTA Oricum sosește, bine că sosește!

BIONDELLO Păi nu sosește, domnule.

BAPTISTA Ce? N-ai spus că sosește?

BIONDELLO Ce, c-a sosit Petruchio?

BAPTISTA Da, c-a sosit Petruchio.

BIONDELLO

Nu domnule. Am spus că-i vine gloaba Cu dînsu-n spate.

— „The Humour of Forty Fancies”, baladă contemporană.

BAPTISTA

... Nu-i tpt una oare?

... BIONDELLO. „...”, '—■

Ba nu, pe Sfîntul Jacoppo cel Mare: Să afle mesenii, Mă prind pe un penny: Un om și gloabă de soi Vor fi totdeauna Mai mult decît una, Dar nu pot să fie cît ddi.f

(Intră ■Petruchio și Grumio, amlndoi îmbrăcați fantastic)

PETRUCHIO Hei! Unde-s craii noștri? Nu-s acasă?

BAPTISTA Bine-ai venit, Petruchio.

PETRUCHIO

Prea bine Nu cred. să fi venit...

BAPTISTA

Bolnav ești oare?

TRANIO

N-ai îmbrăcat un strai de nuntă, astfel Cum se cădea...

PETRUCHIO

Sa pot s-ajung la vren» Da unde-i Catarina? Unde este

Iubita mea logodnică? Ce (sec

'Și tata-socrii? Ce v-ați încruntat

Așa la mine? parca-ați fi văzut

Un lucru rar, 'vreun monstru, vreo cometă ?

BAPTISTA

Ei, domnule, știai că-i ziua nunții! Am fost cam supărați întii, crezînd Că n-ai să vii. Dar mult mai supărați Sîiitem acum, că vii în haiu-acesta! Hai, scoate-aceste straie, e rușine Să vii la nuntă astfel îmbrăcat!

TRANIO

Și sp»ne-ne, ce pricină hazlie

Ținui'.u-le-a departe de soție

Și te-a făcut să vii așa ciudat ?

PETHUCHKV ■■*■'

Ar îi plictisitor să vă spun totul,

Și greu de auzit. Destul va fie

Că ani venit aici, să-mi țin ouvîntul.

Dar nu în toate. Mai tîrziu, voi cere

Iertare, și-mi veți da dreptate. Dar
Pe unde-i Kate? Prea mult am stat departt
De ea. Hai, ia biserică ! E timpul.

TRANIO

Cum? Vrei să te arăți în fața ei
în halul ăsta? Stai să-ți dau e haină
Dintr-ale mele.

PETRUCHIO

Crede-mă, voiese

S-o văd așa.

me

BAPTISTA Cum, sa te-nsori așa?

PETRUCHIO

întocmai. Haide, fără vorbă multă! O măritați cu hawia, ori cu mine? O ! De s-ar vindeca așa ușor Și
ce-mi va face dînsa, cît de lesne îmi e să-mi schimb veșmintele! Ce Ar fi de Kate, și mai ales de mine
Dar ee smintit, să stau la trăncăneli, In loc să-mi văd logodnica wbită Să-i dăruiesc o dulce
sărutare!

(lese repede cu Grumio.)

TRANIO

De -s-a-mbrăcat așa, să știți că are Vreun gînd ascuns. L-om sfătui să-și puJ Cînd merge la biserică, o
haină Mai bună.

BAPTISTA

Vreau să merg, cu ei, să văctB Ce-o să mai iasă.

(lese.)

TRANIO

(cătrefe Lucențio)

Bianca vă iubește, Stăpîne, dar mai trebuie-nvoirea Părintelui. Așa precum v-am spus, Voiesc să caut
omul potrivit. Oricare-ar fi, îl vom struni, cu grijă, Să-l joace pe Vincențio din Pisa. El v-a făgăduit
mai multe chiar iB

Decît am spus eu însumi, chiar aicea,

La Padova. Și astfel veți ajunge Să vă-impliniți dorința, și cu Bianca Să vă-nsurați, cu voia lui
Baptista.

LUCENȚIO

De n-ar supraveghea colegul meu Ce face Bianca, cred c-ar fi ușor Să facem nunta-n taină, și pe
urmă De-ar spune „nu” întreaga omenire, Ea tot va fi soția mea pe veci.

TRANIO

Va trebui să chibzuim, cu grijă-, Și să pîndim împrejurarea bună. L-om amăgi pe Gremio, bătrînul,
Pe tatăl cel bănuitor, Minola, Și pe-amorezul Licio, frumosul! Va izbîndi stăpînul meu, Lucențio!

(Intră Gremio.)

TRANIO Veniți de la biserică, signore?

GREMIO

Da, și voios cum n-am mai fost vreodată, De cînd mergeam la școală...

Vin acasă

TRANIO

Mireasa și cu mirele ?

GREMIO

Ce mire?

Un mire de mirare, zău! O fiară! E vai și-amar de capul biete fete!

92

Mai repezit ca dînsa? Nu se poate l

GREMIO , . '•

! ' E îndrăcit! Un diavol! Necuratul!

TRANIO Păi nu-i și ea un drac împielit?

GREMIO

Aș! Ea, pe Jîngă dînsuJ, e un. miel, O porumbiță, zău, nevinovată! Ți-o spun, signor Lucențio: cînd popa L-a
întrebat de vrea pe Catarină S-o ieie de soție: „Da, la naiba!” Răspunsu-i-a, și-a început să-njure Atît de tare, că,

însăpăimîntat, Sărmanul preot a lăsat să-i cadă -Din înîmă evanghelia ; și cum Se apleca s-o caute, nebunul. De ginere i-a tras un pumn în spate Că !-a trîntit, cu cartea lui cu tot: „Acum, poți s-o ridici, așa socot!" I-a spus atunci.

TRANIO :

Și ce-a spus biata fată?

GREMIO

O apucase tremurul; iar el Da din picior și înjura, de parcă Credea că-și bate popa joc de dînsul Apoi, cerut-a vin, strigînd: „Noroc!"¹

¹ Era obiceiul ca ia nuntă să se bea vin, în biserică', în sănătaB m irilor (n.t.l. .. •*

■34

De pafleă sta ta niasă eu. matrozii Pe-o navă, după ce-a trecut furtuna. A 'deșertat apoi o cupă plină Iar drojdia rămasă i-a zvîrlit-o Sărmanului paracliser pe față, Spunind că-i crește ciocul rar, și pare Căi însetat de stropii din pahar. Apoi și-a luat nevasta după gît, Pe buze sărutînd-o, zgomotos, C-a răsunit biserica. Atunci, Văzirid acestea toate, rușinat, Plecat-am cel dinții. Pe urma mea Sosesc cu toții. Nu s-a pomenit O nuntă mai smintită ca aceasta, De cîivd e lumea ! Ia ! Vin lăutarii!

(Muzică. Intră Pelruchio, Catarină, Bianca, Baptista, Grumio, Hortensia și tot alaiul.)

PETRUCHIO

Prieteni și signori! Vă mulțumesc! Acuma, știu că vreți să stau la masă Cu voi; c-aveți ospăț îmbelșugat. Dar trebuie să plec în mare grabă. De aceea, dragii mei, vă părăsesc.

BAPTISTA E cu puțință? Vrei să pleci la noapte?

PETRUCHIO

Ba vreau să plec acum, în faptul serii. Să nu vă mire asta. Dacă-ați ști Ce pricină mă cheamă, m-ați ruga Să plec, nu să rămîn. Vă mulțumesc La toți de față, care m-ați văzut Jcrtfindu-mă acestei dulci soții Atît de răbdătoare și de blîndă. Mîncăți, și beți în sănătatea, mea. . Eu plec. Rămîneți, dragii mei, cu bine.

95

TRANIO Mai stai, te rog. Pleca-vei după masaj

PETIUCHIO Nu pot.

GREMIO Te rog.

PETKUCHIO

Nu pot.

CATARTNA

Te rog, mai stai

PETRUCHIO îmi pare Line...

GATARINA Că rămh, așa e?

PETRUCHIO

Ba nu. Că m-ai rugat să mai rămîn. Dar nu rămîn, oricît mă vei ruga.

CATĂ RINA Stai, dacă mă iubești.

PETRUCHIO

Sînt gata caii?

98

GRUMIO Da, domnule. Ovăzul i-a mîncat¹.

CATARINA

Fă ce poțesteți! Eu nu plec azi... nici mîine! Plec, cînd îmi place mie. De perete Deschisă-i poarta, domnule. Hai, pleacă, la-ți ia spinare cizmele ; căci eu Plec cînd am chei, atuneea doar! Grozav De necioplît te-ai mai purtat, întocmai Ca-n prima zi. Tot bādăran rămîi!

PETRUCHIO O, Kate, să nu te superi, fii cuminte.

CATARINA

Ba nu, vreau să mă supăr. Și ce-ți pasă? Fii, tată, liniștit. Va sta cu mine, Cît voi vrea eu, să știi.

GREMIO

Da, zău așa, Signore ! A-nceput să meargă bine!

CATARINA

Hai, domnilor la masă ! Ce ușor

înebunesc femeile, așa e?

Cînd n-au curajul să se-mpotnvească.

PETRUCHIO

Să meargă, la porunca ta, la masă? Ia ascultați cu toții de mireasă !

I.J! ' ' "e, onid have ealen the hurses": Ovăzul a mîncat caii.

ii, ia 'olosită atunci ciud caii ședeau prea multă vreme

s'ajd și mîncau mult muncind în schimb puțin. (n.t.).

~⁸iakespeare voi. 4

97

Mîncăți, benchetuiți, vă ospățați,

Și beți în cinstea fecioriei ei.

Fiți veseli și nebuni, sau mai degrabă
Vă spînzurați! Cît despre scumpa Kate,
O iau cu mine. Nu te mai uita
Așa urît la ni ine, nu bufni,
Nu bate din picior, și nu striga.
Voiesc să fiu stăpîn la mme-n casă
Kate e averea mea, comoara mea
E casa mea, ograda mea, e holda
Și grajdul meu, și ca lui meu, măgarul
Și boul meu; e tot ce ani pe lume
Mai bun! Priviți-o! Cine îndrăznește
S-o țin-aici în Padova? Pe loc
L-aș învăța eu minte. Trage-ți spada,
Hai, Grumio! Ne-nconjură tîlbarii!
Îți ia stăpîna-n pază, fii bărbat!
Iubito, nu te teme. N-au să poată
Să te atingă, Kate. Sînt scutul tău,
Chiar un milion de-ar vrea să te atace?

(Ies Petruchio, Catarina și Grumio.)

BAPTESTA Lăsați-i! Ce pereche potrivită!

GREMIO

De mai ședeau puțin, muream de rîs !

TRANIO Nici n-am văzut o nuntă mai smintită

LUCENȚIO Signora, ce gîndiți de sora voastră?

BIANCA Smintită, măritată c-un smintit!

GREMIO Petruchio s-a catarinizat!

BAPTISTA

Prieteni și vecinii Deși mireasa Și mirele ne-au părăsit, meseni Avem destui să steie-n locul lor. Lucentio, ia locui mirelui. Iar Biarica locul surioarei ei.

TRANIO Vei ști cum e să fii mireasă, Bianca.

BAPTISTA

Va ști, Lucentio. Hai, signori, la masă. *(Ies.)*

ACTUL IV

SCENA 1

O sală în conacul lui Petruchio. Întră Grumio.

GRUMIO

Ptiu ! Ptiu ! Dar-ar dracii în toate gloabele năvălit în toți stăpînii smintiți și-n toate drumurile desfu date! S-a mai văzut vreodată om bătut în halul ăsta? S-a mai văzut vreodată om în așa hal de murdărie? S-a mai văzut vreodată om mai frînt de oboseală?! M-au trimis înainte să le fac focul, iar dînșii vin* urma mea să se-ncălzească. Noroc că n-am mare lucr< de-ncăizit la mine! Altfel mi-ar îngheța buzele împreună cu dinții, limba cu cerul gurii și inima în pînte<f pînă să apuc să mă apropiu de foc să mă dezmoțea Numai să suflu pe foc, să mă pot încălzi o dată ! Pe vreme ca asta, și unul mai zdravăn decît mine ar căpă un guturai al dracului! Hei! Curtis! Hei!

(Întră Curtis.)

* *ISow, were not I a Utile pol, and soon hol:* dacă n-a: o oală mină, ușor de încălzit adică. Proverb, (n.t.).

100

CURTIS Cine strigă atît de amortît?

GRUMIO

Un sloi de gheață! Dacă ai vreo îndoială, n-ai decît să-ncerci să te dai de-a berbeleacul de pe umerii mei pînă la călcîie, și n-ai nevoie, ca să-ți iei vînt, decît de depărtarea dintre gît și scăfîrlie. Fă focul, dragă Curtis.

CURTIS Vine și stăpînul cu nevasta lui, Grumio?

GRUMIO

Da! Vin, Curtis! Vin! Așa că, iă iute focul, și nu anvirii cu apă în el.

CURTIS Și nevasta lui e atît de îndrăcită cum se spune?

GRUMIO

Așa era, dragă Curtis, mai înainte să fi dat înghețul acesta. Dar, știi povestea, iarna îmblânzește omul, emeia și dobitocul. L-a îmblînzit pe stăpînul meu cel vechi... și pe stăpîna mea cea nouă, și pe tine, dragă Curtis.

CURTIS Fugi de-aici, nebunule ! Ce, eu sînt dobitocul?

GRUMIO

^{uuu}! cu coarnele de-o șchioapă, pe cît e și ea mea. Ai să faci focul o dată? Sau mă duc plîng stăpînii

noastre, a cărei palmă ai s-o simți
,101

tu numaidecît, căci are să te-nghețe s moale ca să-i faci o
numai la doi pași d painja, de vreme ce te miști atîy ată locul!
Te rog, dragă G lumea asta.
CUFSTTS runiio, să-mi spui ce mai e nou
înghețată lume, Cu^t dată să aprinzi iocu I fii răsplătit. Căci stăpîhul tați de moarte.
Gata focul. Ia Grumio.
CURTTS spune-mi acuma ce vești ai, *dram*
„Hei,
„Ai să
Haide, haide, știu cu cîte-o păcăleală c
Dacă-i așa, fă focul un guturai a) dracului. Casa-i măturată? Masa de păianjeni? Slujitorii cu ciorapii albi? Și-
au Paharelp sînt curate
* „Jack *boy!* ho,boy!"

102

GRUMIO

is, dacă tu nu te hotărăștijH Hai, fă focul, fă-ți datoria» și stăpîna noastră sînt mg hi

GRUMTO

hței, băiete, hei l' > ai pe loc vești cîte vrei!" |

✓ CURTIS I

că oamenii se aleg întotdeauna la tine...

GRUMIO

Pînă una alta m-am ales eu c

Unde-i bucătarul? E gata cine -î întinsă? Ați dat jos pînze! i și-au pus cu toții straietele no pus sufragiilor hainele

de nunfl pe dinăuntru? Slujnicele sînl

Începutul unei vechi romanțe (n.f

curate pe

dinafară? Covoarele sînt întinse? Toate sînt

ia locul lor?

CURTIS Totul e gata; așa că, te rog, spune-mi ceva vești.

GRUMIO

Mai întîi, află că mi-e calul frînt de oboseală; stă-pînul și stăpîna au căzut de pe cai...

CURTIS

Cum?

GRUMIO

Alunecînd de pe șa, drept în noroi. E-o pățanie

întreaga.

CURTIS

Ia istorisește-mi-o, dragă Grumio...

GRUMIO Ți-o spun numai la ureche.

CURTIS Hai.

GRUMIO fîa ! (*îi trage o puîmăj*)

CURTIS ^A-Sta înseamnă să pățești o pățanie, nu s-o ascuți...

GRUMIO

e aceea se și cheamă pățanie... Palma asta n-a 't altceva decît să te facă să ascuți cu mai multă

103

L

iuare aminte. Acum încep: *Imprimis*, tocmai ne J ram pe-o vale repede, stăpînul călărînd în spatele! pînii mele...

CURTIS Cum? Amîndoi pe-un cal?

GRUMIO

Kathaniel, pe Iosu, pe Nicolo, pe **Filip**, pe **Walter**, 7iharache și pe toți ceilalți. Ai grijă sa vină cu coama

^{^6} ntănată, cu livreaua periată, cu jartierele fiecare

? altă culoare¹. Să știe să se-ncline sprijinindu-se pe iciorul stîng și să nu cuteze să se-atingă de-un fir de âr măcar din coada

calului stăpînului, mai-naainte

de-a le fi sărutat mîinile la amîndoi. Sînt gata cu

toții?

Ce-ți pasă ție?

CURTIS Păi, mie nu, dar calului îi pasă...

GRUMIO

Atunci, spune tu mai departe. Dacă nu mi-ai iu

vorba din gură ai fi aflat cum a căzut calul și eaj cal; ai fi aflat în ce băltoacă a căzut, și în ce hal murdărit de noroi, de sus și pînă jos. Și cum m-a | la bătaie din pricină că se poticnise calul. Și cum dînsa prin noroi să mă scape din ghearele lui. Și înjura stăpînul meu de toți dracii. Și cum ea ss de el așa cum în viața ei nu se mai rugase vre< Cum zbieram eu de tare; cum de atîta larmă s-au speriat și au luat-o la sănătoasa. Cum chinga stăpînii; cum mi-a căzut șaua de

i s-a pe

multe asemenea lucruri vrednice de ținut minte, _ acuma au să se ducă pe apa sîmbetei, iar tu ai sl| duci după ele în mormînt fără să !e fi aflat.

CURTIS După cîte spui, ar fi mai afurisit el decît ea.

GRUMIO

Ehei! Tu și cei mai dîrn din voi toți o să vă dL seama de asta cînd va ajunge acasă. Dar la ce |H să mai vorbesc despre asta?

Ia chearnă~i încoace |

104

CURTIS

Gata!

GRUMIO Cheamă-i încoace!

CURTIS

Hei! N-auziți? Trebuie să ieșiți întru întîmpinarea stăpînului nostru și să faceți față sosirii stăpînii noastre.

GRUMIO Ce, crezi că n-are față?

CURTIS Cine zice asta?

GRUMIO "ai tu, de vreme ce chemi slujitorii să-i facă față.

CURTIS Ii chem ca s-o cinstească.

Ior. f P°rți jartiere de diferite culori era socotit semn de n.t.).

105

GRUMIO Parcă ea o să-i cinstească pe ei?

(Intra JSathaniel, b'ilip, Josif, Nicolo și uiți slujitori.)

NATHANIEL Bine-ai venit, acasă, Grurnio.

FILIP Ce mai faci, Grumio?

IOSIF Ia spune, Grumio!

NI COLO Prietenul Grumio.

NATHANIEL Ce mai nou, bătrîne?

GRUMIO

Bine-ai venit, tu! Ce mai faci, tu? Ia spune, zi, prietene!... Destul cu J ir ițise Ji ie ! Ia spun dragii mei prieteni, totu-i gata, toate-s la

NATHANIEL Toate sînt pregătite. Cît de departe e stăpînul

GRUMIO

La o palmă de-aci, nu mai departe. Așa că nu Naiba să vă ia, tăcere! II faud venind pe tu?B

fiț|

(Intră Petruchio și Catanna.J

106

PETRUCHIO

Hei! Unde-s ticăloșii? Cum se poate? Nu-i nici un om să-mi ție scara? Cum? Nici calul să mi-l ducă-n grajd? Pe unde Sînt Nicolo, Nathaniel, Grigore...

SLUJITORII Aici, aici, stăpîne, — aici, aici...

PETRUCHIO

Aici, aici, stăpîne? Ce nemernici!

Ce neciopliți! Ce dobitoci! Cum? Nimeni

Nu-mi iese înainte? Nu vrea nimeni

Să-și facă datoria? Și smintitul

Trimis să dea de știre, unde este?

GRUMIO Aici, stăpîne; tot așa smintit!

PETRUCHIO

Măgarule! Afurisită gloabă!

fi-am poruncit să ieși-naintea mea

În parc, cu toată droaia de mișei?

GRUMIO

Nathaniel era cu haina roasă,
Pantofii lui Grigore, descuși
La tocuri. Și sineală n-am găsit
Sa-și înnegrească Pietro pălăria.
Nici Walter nu-și avea pumnalul gaYa.
Doar Adam, Ralph și Gregory erau
Curați. Iar ceilalți, rupți ca vai de lume.
Ieșitu-v-au, așa cum sînt, în cale.

107

108

PETRUCH'O Nemernicilor! Aduceți-mi masa!

(Ies mai mulți slujitori.) (cintă)

Ah! Unde-i viața de demult!

Hei! Unde sînt?... Stai jos, iubită Kate. I

Binevenită ești în casa mea.

Oh! Oh! Oh! Oh!

(Slujitorii pun masa.)

Aha ! V-ați hotărît? Fii veselă, iubită, dulce Kate! Voi, cizmele să-mi scoateți... Hai, nemernidB

Afurisiți...

(cintă)

A fost odată un călugăr Cu rasa și-cu barba sură... Oprește-te! Destul!

Neghiobule! îmi smulgi din sold piciorul!» Na! Na! *(li bate.)* și scoate-mi cizma cealiM Cît mai
domol... Fii fericită, Kate! Aduceți, apă, apă! Unde este Cățelul meu, Troilus? Să te duci, Neghiobule,
la vărul meu, Fernando, Să-l rogi să vină *(Iese o slugă.)* Trebuie, iuhjH Să-i dai o sărutare, și să
faci Cu dînsul cunoștință... Unde-mi sînt Papucii?! A! Nu vreți s-aduceți apă? ^^B

(Intră un slujitor cu un lighean cu apă.) Hai, vino, Kate, și spală-te pe mîini. *(Slujitorul scapă ligheanul din nană.)*

Cum? L-ai lăsat să cadă? Nătăfleată! *(il bate.)*

CATARI NA Fii răbdător, te rog. N-a vrut s-o facă!

PETRUCHIO

Un ticălos! Un bou! Un pui de lele! Șezi Kate. Socot că-ți este tare foame. Spui' rugăciunea tu? Sau s-o spun eu?

(Mormăie ceva repede.) Ce-i asta? Miel?

PRIMUL SLUJITOR Da. PETRUCHIO

Cine J-a adus?

Eu.

SLUJITORUL

PETRUCHIO

Păi e ars. Mîncarea-i arsă toată. Ce cîmi sînt oare-aceștia? Unde este Nemernicul de bucătar? Se poate? Cum îndrăzniți, mișeilor, să-mi dați La masă miel? Și ars ? Să-mi iacă scîrbă? Luați tot, tacîmuri, cupe și păhărel *(Răstoarnă masa cu toiul.)*

Piobi neciopliți! Nemernici ticăloși!

Cum? Mai crîcniți? Am să v-arăt eu vouă!

(Se repede la ei; ies toate slugile.) CATARI NA

-e rog, bărbate, nu fi supărat.

De vrei s-o guști, era mîncarea bună.

PRTRUCHIO

Era și arsă toată și uscată,

Ți-am spus-o, Kate. Și sînt oprit de medici

109

Să mă ating dc-asemenea mîncarc, Căci îmi ațîță sîngele, nu-aprinde Aiînia. E mai bine să postim Noi am
îndoi, așa țiîfnoși la fire, Decît să ne hrănim cu carne arsă. • Răbdare. Mîine vom avea mîncare. in noaptea
asta vom posti-mpreuna. Hai să te duc în camera de nuntă !

(Ies.) (Intră din două părți Nathaniel, Pietro și Grumio.)

NATHANIEL Ai mai văzut așa ceva vreodată?

PIETRO

Vrea s-o ucidă chiar cu toana ei. *(Intră Curtis.)*

GRUMIO

Stăpîmi] unde-i, Curtis? CURTtS

E la dînsa

Și-i ține-acum o predică întreagă, Doar despre cumpătare. Și răcnește, Înjură, zbiară, că sărmana fată Nu știe cum să stea, nici ce să zică. Nici unde să privească, și arată De parcă s-a trezit acum din vis! Fugi, fugi, că vme-ncoace! (*Ies în fugă.*)

PETRUCH O

(*Intrînd.*)

Prin urmare

Mi-am început cu multă dibăcie Domnia. Am nădejdea s-o închei

110

J₉ fel de bine. Șoimul mi-e acuma Înfometat, și n-are să primească Mîncare îndestulă, pînă cînd Nu s-o domestici. Mai am un mijloc S-o-nvăț să vină cînd o chem, s-asculte Porunca mea: Voi ține-o veșnic trează, Cum ții un șoim, cînd e-ncăpățînat Și nu vrea să asculte. N-a mîncat Nimica azi, și nici nu va mîncă ! Nici n-a dormit, și nici nu va dorini! Cum am făcut cu masa ieri, la fel Voi face azi cu patul. Voi zvîrîh Cu pernele prin casă, cu cearceaful, Cu plapoma, spunînd că toate-acestea Le fac în cinstea ei. Și, pîn' la urmă, Va sta de veghe și în noaptea asta. De va-ncerca cumva să ațipească, Am să încep să zbier și să înjur, S-o fac să se trezească. E un mijloc Cu dușoia să-ți ucizi soția. Doar astfel îi voi îmblîngi pornirea Sălbatică și încăpățînată. De știe cineva un alt mijloc Să îmblînzească-o scorpie turbată, Îi rog să mi-l dezvăluie pe loc ! (*Iese.*)

SCENA 2

La Padova. înaintea casei lui Baptista. Tranio, Hortensie

TRANIO

Poți crede oare, Licio, că Bianca lubește pe un altul, ou pe mme? Ți-o 'spun, mi-a dat încurajări destule.

111

HORTENSIO

De vrei să-ți dovedesc că tot ce-arn spu?

E-adevărat, să stăm puțin aicea,

Să cercetăm cam în ce chip o-nvață.

(*Se dau deoparte.*) (*Intră Bianca și Lucentio.*)

LUCENȚIO Signora, vi-i lectura cu folos?

BIANCA

Dar ce citești, maestre? Vreau să știu. LUCENȚIO

Citesc ce-nvaț pe alții: este Artă Iubirii.

BIANCA¹

De-ai putea s-arăți că ești În arta-aceasta meșter!

LUCENTIO

De îndată Ce vei primi iubirea mea curată.

(*Trec.*) HORTENSIO

A luat-o iute, zău! Mai poți jura Că scumpa Bianca nu l-a îndrăgît Decît doar pe Lucentio pe lume?

TRANIO

Ce fire schimbătoare e femeia! Sărmana mea iubire! Îți voi spune, O Licio, că e de necrezut!

112

HORTENSIO

Să nu te amăgești: eu nu sînt Licio. Nici muzicant nu sînt, așa cum par. Mi-e silă să rămîn în straiu-acesta împrumutat, și pentru o femeie în stare să renunțe la un nobil, Făcîndu-și idol dintr-un bătăran. Hortensio mi-e numele, signore.

TRAMIO

Ades am auzit, signor Hortensio, De marea ta iubire pentru Bianca. De mărturie ușurinței ei A stat privirea mea.

Mă leg acum, S-o părăsesc, cu tine împreună, Pe Bianca, și iubirea ei, pe veci.

HORTENSIO

Privește: se sărută și se strîng! Signor Lucentio, iată mîna mea. Mă leg să nu-i mai urmăresc iubirea Și s-o privesc acum ca pe-o ființă Nevrednică de marea stăruință Cu care am cîstit-o pîn-acum.

TRANIO

Și eu voi face-același legămînt:

Să nu mă-nzor cu ea, chiar de mi-ar cere-o.

Ia uite cum îl mîngîie! Rușine!

HORTENSIO

Ce bine-ar fi s-o părăsească toți,

Afară doar de el! Și, ca să-mi țin

Mai bine jurămîntul, mă însor

C-o văduvă bogată, în trei zile.

Ea mă iubea, pe cînd pe-această Bianca,

înfumurată, disprețuitoare,

113

O îndrăgeam! Te părădesc, signore. Sînt hotărît să-im țin făgăduiala. Nu ochi frumoși, ci doar blîndețea poate Să mai deștepte-n pieptul meu iubirea.

(Iese.) (Iianca și Lucentio se apropie încet.)

TRANIO

Signora Bianca, harul cuvenit

Unui amor cu drag împărtășit

Vi-] deie Domnul. Te-am surprins, frumoase

Și am jurat să nu te mai iubim,

Hortensio cu mine...

BIANCA

Ce? Glumești? V-ați hotărît să renunțați la mine?

TRANIO Așa, signora.

LUCENȚIO

Am scăpat de Licio?

TRANIO

Da, și-a găsit o văduvă zglobie; O va peți, și, în aceeași zi, Va lua-o de soție...

BIANCA

Dumnezeu Să-i hărăzească multă fericire!

TRANIO O va-mblînzi, spunea...

BIANCA

S-o creadă el!

TRANIO A și plecat la școala de-mblînzire.

BIANCA La școala de-mblînzire? Unde este?

TRANIO

Petruchio-i la școala asta dascăl: Te-nvață zeci de șotii, să-mblînzești 0 scorpie, și limba să-i vrăjești.

BIONDELLO

(Intrînd)

Stăpîne, am pîndit atît de mult Că-s obosit ca un ogar. La urmă, Am iscodit un soi de marchitan Ce poate să ne fie de folos. Coboară tocmai valea.

TRANIO

Cine-o fi?

BIONDELLO

Necruțător., sau dascăl... nu știu bine, Aduce, și la straie, și la umbrel, C-un tată.

LUCENȚIO

Ce voiești să faci cu el?

114

115

116

TRANIO

De se va-ncrede-n povestirea mea,

L-oi face să se bucure să fie

Vincentio, și cheazăia lui

S-o deie lui Minola, ca și cum

Ar fi Vincentio cel adevărat.

Vă luați iubita, și lăsați pe mine.

(Lucenlio și Bianca ies; intră pedagogul.)

PEDAGOGUL Vă țină Domnu-n paza l

TRANIO

Și pe voi!

Călătoriți departe, sau ajuns-ați La capăt?

PEDAGOGUL

Voi rămîne-o săptămînă Sau două, și mă duc apoi la Roma. De-acolo plec la Tripoli, cu voia Lui Dumnezeu...

TRANIO Din ce oraș sînteți?

PEDAGOGUL, Din Mantua.

TRANIO

Ferească Dumnezeu ! Din Mantua, signore? Vai de mine! Cum ați venit la Padova? Nu țineți La viață?

PEDAGOGUL

Ce vorbești? Se-ngroașe gluma? La viața mea, signore?

TRANIO

Cine vine

Din Mantua la Padova, pîndit e , De moarte. Nu știți pricina? Vă sînt Corăbiile toate confiscate De Venețieni, iar dogele, voind Să se răzbune crunt pe-al vostru duce, A pus să fie-osînda trîmbițată. De-ați fi sosit o clipă mai devreme O auzeți vestindu-se aici.

PEDAGOGUL

Atunci e rău de mine, foarte rău !

Căci am scrisori de schimb de la Florența

Și trebuie să le-ncasez aici.

TRAN IO

V-aș da un sfat, ca să vă fac un bine, Signore. Dar să-mi spuneți mai întii; Ați fost vreodată-n Pisa?

PEDAGOGUL

Da, adesea: Oraș vestit prin cetățenii lui

Sfătosii...

TRAN IO

Și, printre ei, l-ați cunoscut Pe un signor, Vincențio?

PEDAGOGUL

De dînsul Am auzit vorbindu-se. Se spune

117

L

Că e neguțător, cu multă stare, Dar nu-l cunosc.

TRANIO

E tată) meu, signore, Și seamănă cu voi.

BIONOELLO

(aparte)

Nevoie mare! Cum seamănă o stridie c-un măr!

TRANIO

Ca să vă mîntui viața, vă voi face Un bine, doar în amintirea tui. E spre norocui vostru-asemănarea Această cu Vincențio. Veți lua Și numele, și-nfățișarea lui, Și fi-veți găzduit la mine-n casă. Purtați-vă ca tatăl meu.

Pricepeți Ce trebuie să faceți. Veți putea Să stați într-astfel în orașul nostru Cît e nevoie. De vă e pe plac,

Propunerea, primiți-o.

PEDAGOGUL

O primesc,

Signore. Vă voi socoti de-a pururi Mîntuitorul meu.

TRANIO

Poftim cu mine, Să punem tot la cale. Veți afla Că tatăl meu e așteptat să vină Aci-n oraș, din zi în zi, signore, Să-mi fie cheazășie pentru zestrea

M8

Făgăduită fetei lui Minola,

Cu care mă căsătoresc. Vă rog,

Să-mi ascultați, în tot ce spun, cuvîntul.

Poftim acum să vă schimbați veșmmtul.

SCENA 3

O încăpere în conacul iui Pelruchio. Calarina și Grurnio.

GRUMIO Nu. nu mă-ncumet l... Zău !... Pe cînstea mea l

CATARINA

Cu cît se poartă mai urît cu mine,

Cu-atît mai multă pică-mi poartă. Parcă

M-a luat de soață ca să mor de foame!

Ș' cerșetorii de la poarta tatii

Primeau pomană ; dacă nu, puteau

Să capete aiurea de mîncare,

În timp ce eu, ce n-am știut vreodată

Ce-nseamnă să mă rog, și n-am avut

Nevoie de nimic, în viața mea,

Lihnită sînt de foame, mă topesc

De somn!... Mă ține trează, tot răcnind

Înjurături; și-n ioc de masă, zbiară!

Mă scoate din sărite, cînd îmi spune
Că tot ce face, tace din iubire!
O! De-aș dormi, sau de-aș mânca, se pare
C-aș căpăta o boală fără leac
Sau aș muri pe loc!... Te rog să-mi dai
Ceva de-ale mîncării, orișice!
GRUMIO Ce-ați spune de-o costiță de vițel?

119

CATARTNA E foarte bună. Adu-mi-o, te rog!
GRUMIO
Nu, vă-nfierbîntă sîngele... Mai bine 0 frigăruie, bine rumenită...
CATĂRINA Îmi place! Dragă Grumio, mi-aduci?
GRUMIO
Nu, înfierbîntă sîngele. Ce spuneți De-o fleică de vacuță, cu muștar?
CATARINA Nici nu cunosc mîncare mai gustoasă.
GRUMIO Da, dar, vedeți, muștarul e cam iute.
CATARINA Dă-mi doar friptura, fără de muștar.
GRUMIO
Nu, veți avea muștar, un pic. Âltminter!J Nici nu v-aduce Grumio friptura.
CATĂRINA Dă-mi orișice poftești, te rog; te-ndură...
GRUMIO Atunci muștarul, fără de friptură!...

120

CATARTNA Ieși, ticălos fățarnic! Ieși afară!
(Îl ia la bătaie.)
Să mă hrănești cu numele mîncării! Fii blestemat, cu neamul tău cu tot! Că-ți rîzi de soarta mea nenorocită. Ieși, ieși afară !
(Intră Petruchio, cu o tacă cu mîncare în mînă și Hortensia.)
PETRUCHIO
Ce mai face Kate? Cum, draga mea, te-ai supărat?
Signora,
HORTENSIO
Cum vă simțiți?
CATARINA
Grozav de înghețată.
PETRUCHIO
Adună-ți mintea, uită-te frumos La mine. Vezi cît, sînt de grijuliu: Ți-am pregătit mîncarea, ți-o aduc Eu însumi. *(Pune tava pe masă)* Dragă Kate,
atîta grijă
Nu merită răsplată? Mulțumiri? Cum? Nici o vorbă? Nu-i pe gustul tau? M-am frămîntat degeaba. Luați mîncarea !
CATARINA Te rog s-o lași aici!

121

122

PETRUCHIO
Și cea mai mică Din slujbe, se cuvine răsplătită. De nu-mi vei mulțumi mai înainte, Nici nu te-atingi de tavă.
Signore...
CATARINA
HORTENSIO
Mulțumesc,
Vai, **signore!** Ce rușine 1 Signora Kate, vă țin tovărășie.
PETRUCHIO
(încet.)
De vrei să-mi Iaci o mare bucurie,
Mănînc **tot**, Hortensie *(Tare)* Poftă **bl**
Iubită Kate. Mănîncă liniștită.
Pe urmă ne întoarcem iar la voi
Acasă. Să te-mbraci cît mai bogat.
Cu rochii de mătase, cu inele,
De aur, gtilerașe și dantele.
Și **horbote**, și panglici, nestemate
Și evantaie... Ai mîhcat? Ei, poate
Să vină croitorul, să te-mbrace

Cu stofe minunate, cum ți-o place?

(Intră un eroilor.)

Hai, meștere, ia să vedem podoaba. Arată rochia. *(Intră un pălărier, J D-ta? Ci*

PĂLĂRIERUL

Mi-ați poruncit, **signore-o** pălărie, *(O arată.)*

vrei'

PETRUCHIO

Ce-i strachina aceasta? Farfurie

Cu catifele împopoțonată !

Ptiu! Ptiu! Ce josnic lucru, și scîrbos !

Ce-i? Scoică? Nucă? Jucărie? Fleac?

Scufie? Păcăleală? Dă-o afară!

Vreau una mare.

CATĂRINA

Nu voiesc mai mare. Așa-i la mod-acum, așa se poartă.

PETRUCHIO

Cînd te-oi purta și tu mai bine, — atunci Vei căpăta-o. Pîn-atuncea nu.

HORTENSIO *(aparte)*

Nu-i prea curînd aceasta!

CATARINA

Mi se pare

Că pot vorbi și eu. Și vreau să-ți spun CS im-s păpușă, nici un prunc în fașă, Și oameni mai de soi ca dumneata M-au ascultat spunînd ce-aveam de spus. Mînia care inima-mi cuprinde Ți-o spune-acuma gura mea, căci dacă Ar încerca s-o-năbușe, s-ar frînge, Și, ca să nu ajung aici, voiesc **Să-ți** spun ce vreau, și pînă cînd mi-o place,

PETRUCHIO

E ioarte-adevârat ce spui. De bilci E pălăria asta; Ți plăcintă, O prăjitură de **mfitase**! Văd: Nu ți-a plăcut; de-aceea te iubesc.

1123

CATĂRTNA

Iubește-mă sau nu, să știi că-mi place, Și vreau s-o iau pe-aceasta, nu pe alta.

PETRUCHIO

A! Rochia? Vino, meștere, arată. Vai, milostive Doamne! Ce drăcie! Ce-s astea? Mînece? Parcă-s țevi de tun] De sus și pînă jos, doar tăieturi. Ca o plăcintă rumenă cil merel Tăiată, răsucită și tivită... Ce-i asta? Panoramă? Dracu știe! Hei, meștere! Ia spune!

HORTENSIO *(aparte)*

Nici cu rochie I Nu se alege, nici cu pălărie!

CROITORUL

Mi-ați spus s-o tai frumos, cum e la modă.. PETRUCHIO

Păi, ți-oi fi spus; dar, nu ți-am porunciți Să mi-o batjocorești în baiu! ăsta. Hai, șterge-o, spală putina mai iute. Căci m-ai pierdut de mușteriu. Poți facsB Ce vrei din rochia asta. Haide, pleacă l l

CATARJNA

Nici n-am văzut o rochie mai frumoasă» Mai bme-nsăilată, mai ia modă. Ce? Vrei să faci din mine o paiață?

PETRUCHIO

Auzi, să vrea să Iacă o paiață Din tine.

CROITORUL

Nu, de dumneavoastră spune Gfi vreți s-o îmbrăcați ca pe-o paiață.

PETRUCHIO

Qorâznicie nemaipomenită! Miuțij cap de ață, degetar, trei sferturi De cot ce ești! Ba sfertl Ba jumătate De sfert! Păduche! Purice! Gîndacl Auzi! Să mă înfrunte-n casa mea Un cap de ață? Haide, ieși afară. Tu, cîrpă, zdreanță, petecule! Sau Ți-oi măsura eu coastele cu cotul. Să nu mă uiți cît vrei trăi! Afară! Ți-am spus curat că rochia ai greșit-o!

CROITORUL

Măria voastră se înșală: rochia

E cum mi-a spus-o meșterul s-o fac.

Chiar Grumio modelul ni l-a dat.

GRUMIO Ba nu le-am dat modelul: numai stofa!

CROITORUL Atuncea, cum voiați să v-o croim?

GRUMIO Păi, domnule, cu acul și cu ața.

CROITORUL Și s-o tăiem n-ați fi voit de loc?

GRUMIO Pe mulți i-ai mai tăiat în viața ta?

124

125

Da, am tăiat...

CROITORUL

GRUMIO

tu pe mu Hi . Nu-mi plă

Pe mine n-ai să mă tai. Oi fi întqi-s dos, dar pe mine n-ai să mă întorc} fiu nici tăiat, nici întors pe dos. Ții-o spun pe sie; i-am poruncit meșterului tău să taie rochia, dar i-am poruncit s-o taie în bucăți; ergoi, minți. ,^v

CROITORUL Iată aici, drept măturie, însemnarea cu modeli

Citeste-o.

PETRUCHIO

GRUMIO

însemnarea minte cu nerușinare, spus așa.

clacă scrie

CROITORUL

(citește)

Imprimis, o rochie largă, nestrîns pe talie.

GRUMTO

Stăpîne. dacă eu i-am spus să nu pune să mă coasă în rochia asta și săl moarte cu un ghem de ață neapără ;

PETRUCHIO Citește mai departe.

CROITORUL (citește)

... Cu un guleraș rotund... 126

GRUMIO

Asta

da!

; strînsă pe tal: mă bată pîn³ n zis: o rochii

CROITORUL -, Cu mîneca largă...

GRUMIO Am spus: două mîneci...

CROITORUL Cu mînecele tăiate într-un chip deosebit...

PETRUCHIO Haiti! Aici e porcăria l

GRUMIO

însemnarea e greșită, domnule, însemnarea e gre-|ităl-A.m poruncit să fie mînecele mai întfi tăiate și pe urmă cusute, și am s-o dovedesc, chiar de ți-ar fi degetul mic înarmat cu un degetar.

CROITORUL

N-am spus decît adevărul. Și dacă ne-am întilni la N deschis ți-aș arăta eu ție.

GRUMIO

oint gața de bătaie. Tu ia-ți însemnarea, mie dă-mi ^{10m}l tău și nu mă cruța.

HORTENSIO ifească Dumnezeu, Grumio! Armele n-ar fi egale.

Pr,

PETRUCHIO n urmăre, domnule, rochia asta nu e pentru mine.

ii 27

GRUMfO Aveți dreptate, domnule; e pentru stăpma

PETRUCHIO Ia-o și dă-o meșterului să facă orice! poștește din f

GRUMIO

Să nu faci asta, mișeluie, pe viața ța. Auzi? Să fa,-stăpînul lui ce poștește în rochia sltăpînii mele!

PETRUCHIO Ce-ți trece prin minte, Grumio?

GRUMIO

Am chibzuit mai adînc decît vă-nchipuiți, dom| Auzi! Să facă meșterul ce poștește în rochia st mele. Vai! Ce rușine! Ptiu!

PETRUCHIO

(încet lui Hortensio)

Hortensio, să vezi să i-o plătim. (Croitorului):! ia-o de aici, și fără vorbă.

HORTENSIO (încet)

Hei, meștere, să știi că ți-o plătesc. Să nu prea bagi de seamă ce ți-a spusj Și meșterului spune-i salutări.

(Croitorul și pălărierul ies.)

PETRUCHIO

Plecăm acuma, Kate, la tatăl tău, Tot îmbrăcați cu straietele acestea Sărace, **dar** curate. Să ne fie

128

Bogată punga; straietele, de rînd.

Doar mintea ne împodobește trupul.

Și-ntocmai cum străbate mîndrul soare

Prin norii-ntuiecoși, tot astfel cîntea

Străbate prin veșmintele sărace.
Crezi oare că sticleleie, cu pene
Strălucitoare, este mai de preț
Decît o ciocîrlie? Socotești
Că vipera e mai de preț cumva
Decît tiparul, dacă strălucește
În ochii noștri? Nu, iubită Kate.
Nu pierzi nimic de porți sărace straie.
De crezi că e rușine, poți s-o pui
Pe seama mea. Fii veselă! Plecăm
Să ne-ospătăm și să ne veselim
La tatăl tău acasă. Mergem toți
La voi acasă. Cheamă-mi slujitorii.
Să ne aducă pe aice caii.
Încălecăm acolo. Hai pe jos.
Ce oră e? Îmi pare că e șapte...
Și vom sosi la vreme pentru cină.

CATARJNA

Aș cuteza să-ți spun că-i ora două Și, pîn-ajungem, trece ora cinei...

PETRUCHIO

Ba, pînă-ncălecăm, se face șapte! Degeaba ! Orice fac și orice zic, Mă contrazici mereu! Destul, destul! Nici nu mai vreau să plec. Cînd voi pleca >a fi și ora care-mi place mie!

HORTENSIO

Și soarelui ar vrea să-i dea porunci! (*ies.*)

~ ~ ^{SH}ake^{peare} vol_ 4

^_g

230

SCENA 4

*Padova. Îniintaa casei lui Baptista. **intră** Tranio și Pedagogul îmbrăcat ca Vincențiofă*

TRANIO Signore, asta-i casa. Pot să chem?

PEDAGOGUL

Da, sigur, ce să facem? Mi se pare Că nobilul Baptista își aduce De mine-aminte, căci m-a întîlnit La Genova, smt douăzeci de atu De-atunci. Ședeam în gazdă la Pegasus.

TRANIO

E bine-atunci. Vă rog să v-arătați Cu-nfățișare aspră-a unui tată.

PEDAGOGUL

Să n-aveți nici o grijă. Iată, vine Și pajul vostru. Dați-i lămuriri.

(*Intră Biondello.*)

TRANIO

Lăsați pe mine. Ia să-ți faci, Biondello, Acuma datoria cumsecade, închipuie-ți că domnul e Vincențio.

N-ai teamă.

BIONDELLO

TRANIO

Pe Baptista l-ai vestit?

JÎIONDELLO

I-am spus că tatăl vostru a ajuns

în urină la Veneția, și că

îi așteptați la Padova, chiar astăzi,

TRANIO

Ești bun băiat. Na, ține, ca să bei. Sosește și Baptista... Ține-ți firea S (*Intră Baptista și Lucentio.*)

Signor Baptista, bine v-arn găsit. E domnul despre care v-ara vorbit. (*către pedagog.*)

Te rog să mi te-arăți un bun părinte, Și să mi-o ceri pe Bianca de soție.

PEDAGOGUL Domol, copile!

(*către. Baptista.*)

Signore, cu îngăduința voastră:

Sosit aici, cu niște datorii

Ce am de-ndeplinit, feciorul meu,

Aici de față, mi'a mărturisit

Că a-ndrăgit-o pe copila voastră.

De voi am auzit vorbind de bine.

Băiatul o iubește pe copilă

Și ea pe el. Aș fi prea mulțumit

Să facem nunta, și să **nu-i** silim
Să mai tîhjească; De gîndiți ca mine,
Să punem tot la cale, și să facem
Și nunta. Nu voiesc să fiu prea strîns,
Căci prea am auzit alese vorbe
Pe seama dumneavoastră, scump signor.

BAPTISTA

Iertați-mă, signore, de vă spun Că mi-a plăcut sinceritatea voastră

.131

Așa **cuprinzătoare**. Este drept Că tînărul Lucentio iubește Pe fata mea, iar ea îl îndrăgește La fel de mult,
sau astfel o arată. De-aceia, dacă sînteți hotărît Să-i recunoașteți fetei mele zestrea. Cît se cuvine, nunta e făcută,
îmi dau consimțămîntul părintesc.

TRANK)

Vă mulțumesc, signore. Unde credeți Că e mai bine să serbăm **togodna** Și să-ncheiem și foile de zestre?

BAPTISTA

La mine-acasă n-aș voi s-o facem. Știți, zidurile, au urechi pe-aicea Am slujitori cam mulți, și ne pîndește
Bătrînu) Gremio. N-aș voi s-avem Vreo neplăcere.

TRANIO

Dacă vă convine, La mine-acasă s-o serbăm. Acolo Stă tata ; și la noapte le-ncheiem Pe toate, cum se cade. O
chemați Pe fata voastră. Eu am să trimit Să chem notarul. Însă, ce-i mai rău, E că nu mai e vreme să gătim O
masă de logodnă-rnbelșugată.

BAPTISTA

E bine, riu-i nimic. Te rog să mergi

La mine-acasă, Cambio, și roag-o

Pe Biana să se pregătească. Și

Mai poți să-i spui tot ce s-a întîmplat,

. Că tatăl iui Lucentio sosit-a La Padova, și că va li, curînd, Soția lui Lucentio.

LUGRNȚIO

Mă rog De zei să fie cît mai iute astfel!

TRANIO

Nu mai glumi cu zeu, haide, pleacă! Signor Baptista, să pornim la drum. Să fiți binevenit! Prea multe feluri Nu
veți avea. Vom face masă mare La Pisa însă.

BAPTISTA

Vă urmez. (*lese cu Tranio și pedagogul.*)

BIONDELLO

Hei, Cambio

132

LUCENȚIO Ce vrei, Biondello?

BIONDELLO

N-ați băgat de seamă că stăpînul meu vă zîmbea ⁵¹ vă făcea cu ochiul?

LUCENȚIO Ce-nseamnă asta, Biondello?

BIONDELLO

& „]”^{51m}> Pe Segea mea; dar m-a lăsat în urmă, să vă ^{51u}Șesc tîlcul acestor zîmbete și semne.

13i

LUCENȚIO

Te rog, desiușește-le.

BIONDELLO

Iată. În clipa aceasta

vorbă cu presupusul tata al unui presupus fiu. LUCENȚIU

Ei și?

Dumneavoastră trebuie

noi la cină.

Și pe urmă?

iBaptista e la noi și stă

BIONDELLO

js-o aduceți pe fiica lui

LUCENȚIO

BIONDELLO

BătrînuJ preot de la biserica San Luca așteaptă porunca voastră la orice oră.

LUCENȚIO Și ce legătură au toate astea?

BIONDELLO

Mai mult nu pot să spun. Atîta doar: pe cînu 'se-ndeletmcesc cu-ntocmirea unei foi de zestre fa'T încredințîndu-se unul pe altul, dumneavoastră înj"! dințați-vă de persoana ei, *cum prii>ilegio ad irrJj mendum soLum*¹. Duceți-vă la biserică, luați un P^{re}l un dascăl și cîțiva martori vrednici de crezare. De nu-e-aceasta ce doriți, mai mult nu pot să sp^u. Dar de la Bianca să vă luați de-a pururi rămas

¹ Formulă în limba latină prin care se stabilea și se *W*, de către stat dreptul exclusiv de a imprima o carte ("•]
(134

LUCENȚIO Asculți, Biondello?...

BIONDELLO

j^u-i vreme de pierdut. Cunosc o fetișcană care s-a lăritat într-o după-amiază, cînd se dusesese în grădină sa culeagă pătrunjel, ca să gătească un Lepure. Ați putea face și dv. la lei, domnule; și-acum, rămîneți sănătos, domnule. Mi-a poruncit stăpînul să mă duc la San Luca, să-i spun popii să fie gata și să vă iasă întîmpinare, cînd veți sosi acolo cu tovarășa dumneavoastră.

■ : LUCENȚIO

Așa voi face, dacă se-nvoiește. Și, nu mă îndoiesc, va consimți. Voi lua-o iute. Rău s-ar întîmpla De s-o întoarce Cambio fără ea l

(*lese.*)

SCENA 5

La drumul mare. Intră Petruchio, Catarina, Hortensia.

PETRUCHIO

Hai, hai! Ce Dumnezeu! Să ne grăbim Spre tata socru. Doamne! Ce lumină! Cum strălucește luna!

CATARINA

Care lună? & soare! Luna încă n-a ieșit.

. PETRUCHIO 'îl spun că luminează blinda lună.

135

CATARINA Eu știu că strălucește mindrui soarel,;

PETRUCHIO

Pe fiul mamei mele!... — ăla-s eu ! — Va fi ce-mi place mie: stele, **lună**, Sau altfel nu mai merg la tata socru. Du caii înapoi. M-am plictisit! Mereu mă contrazici! Mereu, mereu!

HORTENSIO (*încet Caiarinei*)

Zi cum vrea el, sau vom rămîne-n drum! CATARINA

Te rog, de vreme ce-am ajuns aici, Să mergem mai departe. Fie lună, Sau soare, ce poștești ;• ba, dacă vrei, Și candelă de veghe, mi-e tot una.

PETRUCHIO **Îți** spun că-i iuna.

CATARINA

Luna, ai dreptate, PETRUCHIO

Ba minții E binecuvîntatul soare. CATARINA

Să fie Domnul binecuvîntat!

E soarele atunci, adevărat!

Cînd spui că nu e soare, nu e soare !

Se schimbă luna cum îți schimbi părere^

Cum vrei să-i spui, așa e! **Catarina**

Va fi, de-a pururi, de părerea ta l

HORTENSIO (*aparte*)

Petruchio, la drum! Ai biruit!

PETRUCHIO

— 'Nainte, hei! — 'Nainte! Astfel cată Să fugă mingea, fără poticneală în calea ei. Dar cine ne sosește?

(*Intră Vincențio.*)

PETRUCHIO

(*lui Vincențio*)

Stimată doamnă, bună dimineața. Ce drum aveți? Ia spune-mi, dragă Kate, Ai mai văzut vreo fată cu obrații Mai rumeni? Albi, și roșii totodată! Ce stele-au mai împodobit vreodată Un cer senin, ca ochii aceștia, caie împodobesc cerescu-i chip? Salut, Frumoasa mea copilă, iuc-odată. Sărut-o, dragă Kate. E tare dulce.

HORTENSIO

(*aparte*)

Să știi că-l va sminti pe moșul ăsta, Făcînd din el femeie...

CATARINA

Scumpa mea

Fecioară, trandafir îmbobocit, brumoasă, dulce, rumenă, îmi spune Ce cale ai? De unde ești? Ferice De scumpii tăi părinți, că au o fată Ca tine. Mai ferice de bărbatul A. căruia fericită stea, mireasă l te va hărăzi.

[136

137

138

PETRUCHIO

Ce spui tu Katel Socot că ești nebună ! E bărbat, Zbircit, și gîrbov, istovit, uscat, Și nu o fata, cum i-ai spus că este.

CATAR INA

Mă ierți, bătrîne. Mă mșeală ochii Căci i-a orbit strălucitorul soare Și orice lucru-mi pare că e verde. Acuma ba» de seamă că ai fi Un cuvios părinte. Iartă-mi deci, Te rog, greșala necuviincioasă.

PETRUCHIO

S-o ierți, bătrîne. Spune-ne și nouă Ce cale ai. De-avem aceeași cale, îți vom primi, cu drag, tovărășia.

VINCENȚIO

Stimate domn, și veselă signora, Ce m-ai uimit cu vorbele-ți ciudate, Mi-e numele Vincențio, din Pisa. Acuma merg la Padova, să-mi văd Feciorul, căci de mult nu l-am văzuta

PETRUCHIO Și cum îl cheamă?

VINCENȚIO

Scump

signor, Lucentio.

PETRUCHIO

Atunci, e bine că ne-am întâlnit. Mai bine e de fiul dumitale.

Știu, după lege, datină și vîrstă

Pot să te chem și eu: iubite tată.

Căci sora soaței mele — e signora —

Cu fiul dumitale se mărită

Chiar astăzi. Nu te mai mira, și nici

Să nu te superi. Fata e cuminte,

De neam ales și are zestre mare.

Deci foarte potrivită ca să fie

Soția unui nobil. Să mă lași,

Vincențio, să te îmbrățișez.

Să mergem să-ți vedem, feciorul, care

S-o bucura nespus cînd te-o vedea.

VINCENȚIO

Adevărat să fie? Sau, cum fac Adesea călătorii mucaliți, Vă place să vă bateți joc de-aceia Pe care-i întâlniți în drumul vostru?

HORTENSIO

Poți fi încredințat că e așa. PETRUCHIO

Să mergem. Vei vedea că este astfel Cînd vom ajunge. Gluma cea dintîi Ți-a deșteptat, desigur, bănuiala. (*Ies Petruchio, Catarina și Vincențio.*)

HORTENSIO

Mi-a dat curaj, Petruchio, să știi! Mă duc acum la văduvă. Și dacă S-o nimeri să fie supărată, Știu lecția de tine învățată l

(*lese.*)

ACTUL V

SCENA 1

Padova. Înaintea casei lui Lucentio. Intră, dintr-o parte, Biondello, Lucentio și Bianc Gremio se plimbă în partea opusă.

BIONDELLO încet și pe tăcute, domnule, căci preotul e gata.

LUCENȚIO

Zbor, Biondello; dar s-ar putea întîmpla să fie & voie de tine acasă; așa că poți să ne părăsești.

BIONDELLO

Nu, pe legea mea, vreau să vă văd o dată la biseri' și pe urmă cît pot de repede mă-ntorc la stăpînul ȳei

(*Ies Lucentio, Bianca și Biondello.*)

GREMIO Mă mir că nu e Cambio aicea.

(*Intră Petruchio, Catarina, Vincențio, Grumio JJ suita.*)

140

PETRUCHIO

Signore, iată casa lui Lucentio, Iar tata-socru sade înspre piață. Acolo mergem noi. Vă las aici.

VINCENȚIO

Vă rog, să bem ceva mai înainte.

Veți fi bineveniți aici, cu mine.

Și pare-se că vom găsi mâncare.

(Bate la poartă.)

GREMIO

Au multe de făcut. Loviți mai tare.

(Pedagogul apare la o fereastră, sus.)

PEDAGOGUL Hei, cine bate, parc-ar vrea să spargă poarta?

VINCENȚIO Acasă-i signor Lucentio, domnule?

PEDAGOGUL Acasă, domnule, dar nu l se poate vorbi.

VINCENȚIO

mar dacă cineva i-ar aduce vreo sută-două de gal-

oni> să-i fie de cheltuială?

PEDAGOGUL

cît *■ ^o^l P^ra suta de galbeni; nu are nevoie de nimic, *ttiaPvoifînviață.

141

PETRUCHIO

Nu ți-am spus eu cît e de iubit, feciorul uurnita] Padova? — M-ascuți, domnule? Să lăsăm deon_a glurna.

Te rog, spune-i signomlui Lucentio că a_s tatăl lui din Pisa și că așteaptă ia poartă să-i p_o, vorbi.

PEDAGOGUL

Minciuni. Tatăl lui a și sosit din Pisa și vă privea acum de la fereastra aceasta.

VINCENȚIO Cum? Tu ești tatăl lui?

PEDAGOGUL

Eu, domnule; așa mi-a spus doar măică-sa, dacă pot să-i dau crezare...

PETRUCHIO

(lui Viruenlio.)

Ia ascultă, domnule: urită ticăloșie e să te dai drept altul.

PEDAGOGUL

Puneți mina pe mișelul acesta! Bănuiesc că are <)' gîtid să-l înșele pe cineva aici în Padova sub înfățișai* mea.

(Reintră Biondello.)

BIONDELLO

I-am văzut alături în biserică! Să le dea dumneze" multă fericire! — Dar cine-i acolo? Bătrînul meu ^{sta} pin,

Vincentio! Haiti! S-a isprăvit cu noi! Ne-"^l" curățat!

ii 42

VINCENTIO (Zărintu-l)

J_a vino-ncoace, nemernicule!

BIONDELLO j, _{otesc} că pot să fac ee vreau, domnule...

VINCENȚIO Yino-ncoace, ticăîosuie, Ce, nu mă mai cunoști?

BIONDELLO

Să nu vă mai cunosc, domnule? Nu, domnule, nu pot ia nu vă mai cunosc, căci doar nu v-am cunoscut în viața mea.

VINCENȚIO

Cum, ticălos sfruntat, nu l-ai cunoscut în viața ta pe tatăl stăpînului tău, pe' Vincentio? BIONDELLO

Pe cine, pe bătrînul și veneratul meu stăpîn? Pe »cela da, domnule, ia pliviți, se uită de la fereastră.

VINCENȚIO A, vasâzic-așa!

(îl la la bătaie pe Biondello.)

BIONDELLO

oar^fîți, săriți! Smintitu-acesta vrea să mă omoare! (lese.)

PEDAGOGUL

fiule! Signor Baptista, ajutori (Pleacă de la jereastră.)

143

PETRUCHIO

Hai, Kate, te rog, să stăm mai la o parte, să Wk\ cum se va sfîrși toată-ncurcătura asta.

(Se dau mai la o parte.)

(intră pedagogul, Baptista, Tranio și slujitori.)

TRANIO

Cine ești dumneata, domnule, de vrei să-mijL slujitorii?

VINCENȚIO

Cine sînt eu, domnule! Dar dumneata cine eșf domnule?... O! Zei nemuritori! O! Nemaipormuj ticălos! Cu surtucul de mătase, cu nădragi de catifes Cu mantia de purpură! cu pălăria cu pene! Vai! M-aj calicit. M-ați calicit! Pe cînd eu stau acasă și tră» în cumpătare, fiul meu și sluga mea îmi risipesc toati starea la universitatea asta!

TRANIO Cum ai spus? Despre ce tot vorbești?

BAPTISTA O fi cumva lunatic!

TRANIO

Domnule, după străie s-ar părea că sînteți un bătrîi și cumpătat gentilom, dar vorbele vă sînt ca de sminti' Cum, domnule? Ce vă privește pe dumneavoastră dat port pe mine perle și aur? Mulțumită scumpului J^{ne} părinte, sînt în stare să duc o viață cît mai înbelșug

VINCENȚIO

Scumpul tău părinte! Nemernicule! Âla țese de corăbii, la Bergamo I

a 44

BAPTISTA

Vă-nșelați, domnule, vă-nșelați, domnule. Vă rog, re socotiți dumneavosstra că i-ar fi numele ?

VINCENȚIO

Numele! Ca și cum nu i-aș ști numele ! Doar l-am crescut de cînd avea trei ani. Numele lui e Tranio !

PEDAGOGUL

Afară, afară, măgar smintit! Îi cheamă Lučențio: e unicul meu fiu și moștenitorul moșiilor mele. Eu sînt signor Vincențio.

VINCENȚIO

Lučențio! Vai! Și-a omorît stăpînul. Puneți mîna pe dînsul, v-o poruncesc în numele ducelui! Vai, feciorul meu, feciorul meu! Spune-mi, ticălosule, unde-i fiul meu Lučențio?

TRANIO Chemați numaidecît un străjer.

(Un slujitor aduce un străjer.)

La temniță cu-acest bătrîn smintit. Te rog, tată baptista, ai grijă să fie dus la temniță.

VINCENȚIO Să mă ducă la temniță pe mine!

GREMIO Țai, nu-l poți duce la închisoare,

BAPTISTA

Nu te-amesteca, signore Gremio. Am spus să-l ducă la închisoare.

10

[145

GREMIO

Bagă de seamă, signor Baptista, să nu fii cel amăgit în pricina aceasta. Eu aș putea să jur că este adevăratul Vincențio.

PEDAGOGUL Jură, dacă-ndrăznești!

GREMIO Ba zău, să jur nu cutezi

TRANIO Atunci spune mai bine că eu nu sînt Lučențio.

GREMIO Asta da, știu că ești signor Lučențio.

BAPTISTA Destul cu pisălogul ăsta! La-nchisoare cu dînsu!

VINCENȚIO

Așa-i batjocoriți voi pe străini! Să-i înjosiți! Grozavă mișelie!

(Reintră Lučențio și Bianca, urmați de Biondello.)

BIONDELLO

Sîntem pierduți. Uite-l colo! Făceți-vă că nu-l «oașteți, căci altminteri sîntem pierduți cu toții.

LUCENȚIO Mă iartă, dragă tată!

(Îngenunchează înaintea lui Vincențio.)

146

VINCENȚIO

Dragul tata.

Trăiești? Trăiești ? *(Biondello, Tranio și Pedagogul lug.)*

BIANCA *(Îngenunchează înaintea lui Baptista.)*

Mă iartă, dragă tată!

BAPTISTA De ce vrei să te iert? Lučențio unde-i?

LUCENȚIO

Aicea e Lučențio, adevăratul

Fiu al adevăratului Vincențio.

M-am cununat cu fata dumneavoastră

Pe cînd un altul mă înfățișa

În ochii voștri.

GREMIO

Vai! Ce uneltire Nemernică! Pe toți ne-au amăgiți

VINCENȚIO

Dar unde e afurisitul Tranio?

Cum a-ndrăznit pe față să mă-nfrunte?

BAPTISTA Te rog să-mi spui, nu-i Cambio acesta?

BIANCA Da, Cambio schimbătu-s-a-n Lučențio.

1147

LUGENȚIO

Iubirea-a săvârșit minunea asta . Iubirea pentru Bianca m-a făcut în locul meu pe Tranio să-l Și-n paradisul visurilor mele Am izbutit s-ajung acum cu Tot ce făcut-a Tranio, făcut-a Doar din porunca mea. Te rog De dragul meu, iubitul meu

bine

să-l

ierți,-părinte...

VINCENȚIO

Am să-i tai nasul ticălosului! Auzii Să ;mă trimită la-nchisoare !

BAPTISTA

(lui Lucentio)

Ia ascultă, domnule: te-ai cununat cu fiica mea fără să-mi ceri încuviințarea?

VINCENȚIO

N-aibi nici o grijă, Baptista. Vom face Dar vreau mai întâi să intr-n casă, să mă răzbun ticăloșiile lui.

(Iese.)

BAPTTSTA

Și eu vreau să pricep ticăloșia. (Iese.)

LUCENȚIO

Să nu te sperii, Bianca, tatăl tău Nu poate să te certe.

(dese cu Bianca.)

148

ce vrei. pentru

GREMIO

Mi-a rămas

Și turta nedospită! Bine, lasă! Măcar să fiu și eu poftit la masă

(Catarina și Petruchio înaintează.) CATARINA

Hai, bărbate, să ne luăm după ei, să vedem cum se va încheia toată încurcătura asta.

PETRUCHIO Mergem, Kate, dar mai întâi sărută-mă.

CATARINA Cum, în mijlocul stăzii?

PETRUCHIO Păi ce, ți-e rușine de mine?

CATARINA

Ferească Dumnezeu ! Dar mi-e rușine Să te sărut...

PETRUCHIO

Atunci, pleacă acasă» Hai, slujitori, Să mergem.

CATARINA

Haide, lasă

Că te sărut (îl sărută) Iubitule, cu tine Aș vrea să mai rămân...

a 49

PETRUCHIO

Așa e bine !

Așa te vreau, iubită Kate! Și știu Că nu e niciodată prea târziu !

(Ies.)

SCENA 2

O încăpere în casa lui Lučențio; masă mare-ntinsă. Baptista, Vincențio, Gremio, Pedagogul, Lučențio, Ilianca, Petruchio, Catarina, Hortensio cu Văduva, Tranio, Biondello, Grutnio și alți servitori, servesc la masă.

LUCENȚIO

Acuma, la sfârșit, ne-am împăcat. Războiul s-a sfârșit, acum e vremea Să ne gândim, c-un zîmbet, la atîtea Primejdii biruite. Dragă Bianca, Urează tatii bunvenit. Iar eu Li voi ura și socrului la fel. Petruchio, frate, soră Catarina, Hortensio, cu văduva-ți iubcă, Benchetuiți și fiți bineveniți În casa mea. V-am dat acest ospăț Să punem capăt poftelor de mîncare, În urma marelui banchet. Vă rog Stați jos: mîncăți, vorbiți, vă desfățați.

(Se agază toți la masă.)

PETRUCHIO Să stăm, să stăm. Să bem și să mîncăm f
BAPTISTA Așa e pe la Padova, Petruchio.

350

PETRUCHIO La Padova sînt toate-ncîntătoare.

HORTENSIO Ce bine-ar fi să fie adevărat!

PETRUCHIO Te temi cumva de văduvă, Hortensio?

VĂDUVA De el să nu am parte, de mi-e teamă.

PETRUCHIO

N-ai înțeles ce-am spus. Am spus că el, Hortensio, se teme...,

VĂDUVA

Cei smintiți

Socot că toată lumea se-nvîrtește în jurul lor...

PETRUCHIO Mi-ai zis-o I

CATARINA

Ce voie **ști** Să spui, signora?

VĂDUVA

Cred că m-a pătrun» Bărbatul dumitale.

151!

PETRUCHIO

Te-am pătruns?

Hortensio, îți place?

HORTENSIO

Vrea să spună Că i-ai pătruns doar vorbele...

PETRUCHIO

Ai dres-o I Sărută-l pentru-așa răspuns, signora!

CATARINA

„Smintiții cred că lumea se-nvîrtește

În jurul lor"? Ce-ai vrut să spui, te rog?

VĂDUVA

Un soț ce-și știe scorpie nevasta, Cum e al dumitale, îi măsoară Și altuia necazul dup-al lui, îmi știi acuma
gîndul...

CATARTNA

Ușuratic Ți-e gîndul...

VĂDUVA Ba, cu multă greutate,

CATARINA într-adevăr, precum îți e făptura.

PETRUCHIO Nu te lăsa tu, Kate!

HORTENSIO

Nici, tu, iubito I

PETRUCHIO

Pun rămășag o sută de ducăți C-o-ntoarce Kate pe dos...

HORTENSIO ,

E treaba mea...

PETRUCHIO

Atunci, ești om de treabă. Hai noroc (*Bea.*) BAPTISTA Hei, Gremio, îți plac aceste glume?

GREMIO

Grozav, signore. Bine s-au împuns! BIANCA

Cît sînt de mucaliți, se pare chiar Că se împung cu coarnele...

VINCENȚIO

Așa?

Mireaso, parcă te-ai fi deșteptat.

BIANCA

Mă culc din nou, să nu ai nici o grijă. PETRUCHIO

Să nu te culci. Ați început cu gluma, Și vreau să-ți zvîrl vreo cîteva săgeți.

i52

a 53

154

BIANCA

i^e, crezi că sînt o pasăre? Iiții Tufișul. Urmărește-mă cu arcijil. Rămîneți sănătoși.

(*lese cu Catarina și Văduva.*)

PETRUCHIO

Mi-a luat 'înainte. Hei, Tranio, e pasărea ochită De tine, însă nu ai nimerit-o.î In cinstea tuturor acelor care Ochesc și nu pot nimeri.

TRANIO

Sicfnore,

Lucentio m-a asmuțit, întocmai l Ca pe-un ogar, ce-aleargă să-i laducă Stăpînului vînatul.

E-asemuirea.

PLTRUCHIO

Cam cîmoasă

TRANIO

Dumneata, signo^e, Vînat-ai numai pentru dumneața. Se spune că ai prins o căprioară Ce-ți dă cam mult de furcă...

BAPTISTA

Petruchio, te-a nimerit, așa e?

LUCENȚIO Îți mulțumesc de glumă, dragă

Ojhoho!

Tranio.

HORTENSIO

Mărturisește că te-a nimerit! PETRUCHIO

Mi-a dat puțîn cu tifla pe la nas, Dar, cum săgeata zboară mai departe, Pun zece contra unu că pe voi V-a nimerit în plin.

BAT PI STA

Mărturisește,

Petruchio băiete, că, din toate, A ta e cea mai scorpie...

PETRUGHIO

Asa?

Vă spun că nu. Le punem la-ncercare.

Trimiteți fiecare după soațe

Și cel a cărui scoată se arată

Ascultătoare și sosește-ntîi

Aici la noi, va cîștiga prinsoarea.

HORTENSIO Primesc. Pe ce ne prindem?

LUCENȚIO

Douăzeci

De galbeni.

PETRUCHIO

Douăzeci? Atîta pun

Pe-un șoim, sau pe-«n ogar. Dar pe nevasta De douăzeci de ori mai mult voi pune.

LUCENȚIO Atunci o sută, vreți?

155

156

V-am

HORTENSIO Mă prind !

PETRUCHIO

HORTENSIO Și cine va începe?

LUCENȚIO

Eu încep!

Biondello! Roga-o pe stăpîna ta Să vin'-aici la mine.

BIONDELLO

Merg. (*lese.*)

BAPTISTA

Copile, Țin jumătate. Bianca va veni.

LUCENȚIO

Nu vreau să am nimic pe jumătate. Țm totul singur.

(*Reintră Biondello.*)

Ei? Ce veste? Spune l'

BIONDELLO

Vă spun: stăpîna vă trimite vorbă Că-i obosită: n-ar putea să vie.

prinși

PETRUCHIO

Cum?..-- Obosită?... **N-ar putea să vie?**

Răspuns e ăsta?

GREMIO

Da, **cuvineios**.

Să nu te-alegi **cu unul** și **mai rău**, Signore! Să **te rogi lui Dumnezeu**!

PETRUCHIO Nădăduiesc **c-o** fi mai **bun**...

HORTENSIO

Biondello, Te du s-o rogi **pe scumpa mea sație**

Să vin'-aici numaidecât... (*Iese Biondello.*)

PETRUCHIO

S-o roage 1... Oho! **Să știți că vine, negreșit!**

HORTENSIO

Mie teamă că a voastră, orice-ați **face**, Tot nu se va lăsa înduplecată 1

(*Reintră Biondello.*) kij unde mi-e soția?

BIONDELLO

Vă trimite

țiaspuns ca poate-ați pus la cale-o **glumă**, ^{^u} vrea să vie. Roagă **să vă duceți** ■*-'a dînsa.

157

PETRUCHIO

Hei! Din ce în ce mai rău! Nu. vrea să vie! Vai! Ce rău te te! Nu e de suferit! Cum poți s-o-nduri? Măi,

Grumio, ia du-te la stăpîn';?.. j SU-J spui așa: că-i poruncesc să vie!

(*Iese, Grumio.*)

HORTKNSIO Cunosc răspunsul...

PETRUCHIO

Care?

HORTENSIO N-o să vie!

PETRUCHIO Va fi atunci cu-atît mai rău de mine.

BAPTISTA Ilei, Doamne sfînte! Vine Catarina!

(*Intră Catarina.*)

CATARINA

Iubitule, trimis-ai după mine? Ce vrei?

PETRUCHIO

Dar Bianca unde-i? Unde este Soția **lui** Hortensio?

158

CATARINA

La sfat Suu amîndouă, lîngă foc.

PETKUCHIO

Hai, du-te

Si adu-le aici pe amîndouă. n_e s-or împotrivi, poți să le-nhați Si să le-aduci la soții lor. Hai, pleacă! Fă cum ți-am spus, și adu-le încoace. (*Iese Calarina.*)

LUCENȚIO Minune-ntre minuni, pe legea mea!

HORTENSIO

Așa-i. Dar oare ce-ar putea

sa-nsemn-

c?

PETRUCBIO

Păi vezi, înseamnă pace, și iubire. Și viață liniștită, neștirbita Domnie a bărbatului; pe scurt, Dulceața, fericirea căsniciei!

BAPTISTA

Să-ți dăruiască Domnul mult noroc, Petruchio! Ai cîștigat prinsoarea. Coroane încă douăzeci de mii Iți dăruiesc, pe lîngă ce-i dau ei.

O altă zestre, dată altei fete.

Căci s-a schimbat, cum **n-a** mai **fost vreodată** !

PETRUCHIO

1 rnisoarea vreau să mi-o cîștig **deplin**. Să vă **arăt cît e** de-ascultătoare,

159

Și ce cuminte e, și ce supusă! Sosește cu tovarășele ei, De-nțelepciunea ei înduplecate,

(*Reintră Catarina cu Bianca și cu a.J^k*)

Nu-ți stă boneta bine, Kate, de loc.M S-o scoți, te rog, și s-o arunci pe josS (*Catarina își scoate boneta și o aruncă.*)

a

VĂDUVA

O, Doamne!... nu mă face să Suspîn j! Decît s-ajung în halul acesta, DoaraM

BIANCA Supunere e asta? Ce sminteală!

LUCENȚIO

De ce nu te-ai su.pus și tu la fel? ^^ Căci înțeleapta-ți ascultare, Bianca,| Mă costă, știi, o sută de coroane.

BIANCA

Ba mai smintit ești tu, că faci prins Pe ascultarea mea...

PETRUCHIO

Iți poruncesc

Acuma, Catarina, să le spui Acestor îndărătnice femei, Ce datorii au față de bărbați.

VĂDUVA Cred că-ți bați joc: Nici nu te ascu

PETRUCHIO Vorbește-ți spun, și să începi cu dîn

160

VĂDL'VA

Ba nici nu va vorbi.

FETRtfCHIO

a să vorbești, și să începi cu dînsa. CATARINA

Hai, descrețește-ți fruntea încruntată, Și nu-ți zvîrîi privirea cu dispreț Ca să-ți rănești stăpînul, domnul tău, Cîrmuitorul tău. Ți se sbîrcește Frumosul chip, cînd te încrunți așa, Ca o livadă cînd o bate bruma. Și bunul tău renume ți se duce, Ca mugurii, cînd vine vijelia Și-i scutură. Femeia mînioasă E-ntocmai ca fîntina tulburată, Cu apa noroioasă și sîlcie, Din care nimeni, cît de însetat, Nu vrea să bea, măcar o picătură. Bărbatul ți-e stăpîn și păzitor, E viața ta, e capul tău, ți-e domn; Veghează-asupra ta și se-ngrijește De tine. își supune veșnic trupul La grele munci, pe mare, pe uscat, Veghează noaptea pe furtună, ziua Pe arșiță; pe cînd tu stai acasă, Pe lîngă foc, în liniște și pace; Și-ți cere doar iubire, ascultare, Credință, și un zîmbet în privire. Răsplată ne-nsemnată pentru grija Și osteneala lui. Căci datoria femeii către soțul ei, e-asemeni Supunerii pe carc-o datoresc Supușii suveranului. Și cînd Se-arată încruntată, necăjită, Cicălitoare, acră, nu-i ascultă "oninca înțeleaptă, nu e oare <J învrăjbită neascultătoare,

voi. *

16!

Ce soțului i-arată vrăjmășie?

Mă rușinez eînd uneie femei

Se războiesc cu soții, neprimmd

Să vieluiască-n pace, și voiesc

Să poruncească și să stăpînească,

în loc să se supună, să asculte

Și să iubească. Nu ne este trupul

Așa firav, și gingaș, și" molatec

Și nedeprins cu zbuciumul, cu munca

Acestei lumi, ca astfel să ne fie

A sufletelor noastre gingășie!

Neputincioase și semețe Jîze!

Și mintes mea a fost nechibzuită,

Și inima trufașă ; am avut

Destule pricini să răspund ia vorbe

Cu vorbe, ia niînie, cu inînie!

Acuma vād că tănciiJe noastre

Sînt trestii doar, și că tăria noasiră

E-o slăbiciune nemaipomenită !

Cu cît voim să ne-arătăm mai sus,

Cu-atît ne arătăm mai de nimica !

Deci fiți la locul vostru, e mai bjnc;

Și mîinile, așa cum se cuvine,

Le-ncruciați, în semn de ascultare.

Și cereți-le soților iertare.

Iar dacă soțul meu îmi poruncește,

îndeplinesc, pe loc, tot ce poștește...

PETRUCînO

Grozavă fată! Haide, vin-acum Și mă sărută, Katel

LUCENȚIO

Pe-același drum Să mergi mereu, Petruchio.

VINCENȚIO

Nu-i oare Frumos cînd vezi o fat-ascultătoare?

LUCENȚIO

și ce urîta-i o femeie rea! PETRUCHIO

Hai **Kate**, să ne culcăm, iubita mea.

esî căsătoriți sîntem tustrei; .

Și din noi e vai și-amar de'ei.

(lui Lucețio.)

Am cîștigat prinsoarea; merge Vă dea Domnu-acum o noapte buna! *(lese cu Calarina.)*

HORTENSIO

Ce scorpie cumplit-ai îmblînzit? LUCENȚIO .

E o minune, zău, c-a izbutiți *(les.)*

162

ii*

fcl